Stuk **371** (2004-2005) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

3 juni 2005

ONTWERP VAN DECREET

tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen

INHOUD

Blz.

1. Memorie van toelichting 3
2. Voorontwerp van decreet..... 13
3. Kindeffectrapportage 29
4. Advies van de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen 43
5. Advies van de Raad van State 47
6. Ontwerp van decreet 61
7. Bijlage bij de memorie van toelichting : Reguleringsimpactanalyse 73

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE TOELICHTING

Het voorontwerp van decreet bouwt voort op het decreet van 30 april 2004 dat in het Vlaams Parlement werd gestemd tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie (B.S. 8 september 2004). Dit decreet wilde de adoptieprocedure afstemmen op de nieuwe federale wet (Wet van 24 april 2003) en tegemoet komen aan een aantal knelpunten van de huidige regelgeving. Fundamenteel aan het decreet was dat, mede door de nieuwe federale wet, volledig conform het Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993 inzake Internationale Samenwerking en de Bescherming van Kinderen op het gebied van Interlandelijke Adoptie zou kunnen gewerkt worden.

Aanvankelijk was voorzien dat zowel de federale wet als de nieuwe gemeenschapsdecreten en het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gemeenschappen op 1 januari 2005 in werking zouden treden. In het najaar 2004 werd echter door minister van Justitie Laurette Onkelinx aangekondigd dat de federale wet nog op een aantal punten diende te worden aangepast. Dit gebeurde intussen via de programmawet van 27 december 2004. Als nieuwe datum voor de inwerkingtreding werd 1 september 2005 vooropgesteld. Intussen wordt ook de tekst van het samenwerkingsakkoord afgewerkt. Het samenwerkingsakkoord wordt aan de Vlaamse Regering voorgelegd en na ondertekening, via een instemmingsdecreet, aan het parlement.

Deze aangepaste timing gaf de mogelijkheid om daar waar nodig de tekst aan te passen aan een aantal kritische bedenkingen en het gewijzigd budgettaire kader. Aan Kind en Gezin en de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn, werd hiertoe advies gevraagd.

Omwille van de leesbaarheid en de overzichtelijkheid van de tekst, is gekozen voor het aanmaken van een nieuw voorontwerp van decreet dat voortbouwt op het decreet van 30 april 2004. Dit ontwerp neemt dan ook inhoudelijk grote delen van dit decreet over en voegt waar nodig wijzigingen toe. Formeel voorziet dit ontwerp dan ook de opheffing van het decreet van 30 april 2004.

Deze toelichting bouwt dan ook verder op de toelichtingen die werden gegeven bij het voorstel van decreet van 30 april 2004 en wordt aangevuld met een aantal bijkomende toelichtingen in het kader van de wijzigingen die in het ontwerp van decreet zijn opgenomen.

Afstemming nieuwe federale wet

Vooreerst wil dit ontwerp van decreet de Vlaamse regelgeving inzake interlandelijke adoptie afstemmen op de nieuwe federale wet. De federale wet regelt dat de procedure voor adoptie verloopt via de jeugdrechter. Het verzoek tot adoptie wordt ingediend bij de jeugdrechter en de jeugdrechter is de spilfiguur in het ganse adoptieproces. De jeugdrechter spreekt immers het vonnis inzake adoptie uit, op basis van een maatschappelijk onderzoek dat hij beveelt. Het tussentijds vonnis waarin de jeugdrechter een maatschappelijk onderzoek beveelt, kan maar indien alle kandidaat-adoptanten een voorbereiding hebben gevolgd. Hoewel de jeugdrechter het vonnis inzake adoptie uitreikt, hebben de gemeenschappen verschillende bevoegdheden in het proces interlandelijke adoptie.

Voorbereiding

Een eerste bevoegdheid betreft het organiseren van de voorbereiding. Alle kandidaat-adoptanten, ook zij die kiezen om zelfstandig te adopteren, moeten een voorbereiding volgen die door de gemeenschappen wordt georganiseerd. De voorbereiding moet er op gericht zijn de kandidaten op een positieve wijze met adoptie te confronteren, waarbij de betekenis van adoptie voor het geadopteerde kind centraal staat. De federale wet geeft kort aan dat de voorbereiding die door de bevoegde gemeenschap wordt verstrekt, "informatie inhoudt over de stappen in de procedure, de juridische en de andere gevolgen van de adoptie, en over de mogelijkheid en het nut van de nazorg na de adoptie" (art. 346-2 en 346-1 van het Burgerlijk Wetboek).

Maatschappelijk onderzoek

Verder beveelt de jeugdrechter een maatschappelijk onderzoek dat uitgevoerd wordt door diensten aangeduid door de gemeenschappen. Dit maat-

schappelijk onderzoek heeft als doelstelling voldoende materiaal aan te reiken aan de jeugdrechter, opdat hij zich een oordeel zou kunnen vormen over de geschiktheid van de kandidaat-adoptanten om te adopteren (zie art. 346-2 van het Burgerlijk Wetboek). In het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gemeenschappen, worden de thema's die minimaal aan bod moeten komen in het maatschappelijk onderzoek aangegeven, zodat dit nu ook duidelijker is voor de kandidaat-adoptanten.

Adoptiebemiddeling

Ten slotte zijn de gemeenschappen bevoegd voor de adoptiebemiddeling. De taken die betrekking hebben op deze bemiddeling, worden expliciet opgenomen in het decreet. Het mede op basis van de kindstudie nagaan van de adoptabiliteit van het kind is een belangrijke opdracht, maar daarnaast ook het bieden van de eerste nazorg.

Deze drie verschillende stappen van de adoptieprocedure, waar de gemeenschappen voor bevoegd zijn, werden opgenomen in het ontwerp van decreet.

Positief is ook dat er betere regelingen getroffen worden voor het bijhouden van dossiers. Dit is vooral van belang in het kader van de zoektochten van adoptiekinderen naar hun roots. Doordat de centrale autoriteiten van de gemeenschappen kopies hebben van alle dossiers, kunnen adoptiekinderen bij hen terecht indien ze vragen hebben over hun afkomst.

Ontwerp van decreet van toepassing op interlandelijke adoptie

Bij dit ontwerp van decreet wordt uitdrukkelijk gekozen om dit, in tegenstelling tot het decreet van 30 april 2004, enkel van toepassing te maken op de interlandelijke adoptie. De binnenlandse adoptie heeft een aantal eigen specifieke kenmerken, waar via eenzelfde regelgeving wordt aan voorbij gegaan.

Voor een eerste fundamenteel verschil verwijzen we naar de federale wet. Voor de binnenlandse adoptie vermeldt een verzoekschrift tot adoptie de naam en voornamen die, voorzover toegestaan door de wet, voor de geadopteerde zijn gekozen (art. 1231-3 van de Wet tot hervorming van adoptie). Dit betekent concreet dat het kind reeds toegewezen is aan de kandidaat-adoptanten, vooraleer de jeugdrechter een maatschappelijk onderzoek beveelt en een vonnis inzake adoptie wordt uitgesproken. Fundamenteel verschil met interlandelijke adoptie is dat de matching moet gebeuren vooraleer de geschiktheid onderzocht wordt. Dit verschil maakt dat er een aparte regelgeving nodig is voor de binnenlandse adoptie, die deze specifieke procedure verder regelt. In het kader van de matching zal de dienst al een zekere evaluatie van het gezin moeten doen, waarop dan kan verder gewerkt worden als de jeugdrechter een maatschappelijk onderzoek beveelt. Men dient hierbij de risico's tot een mislukking van adoptie zoveel mogelijk te beperken door adoptiediensten maximaal de mogelijkheid te geven een goede matching te doen.

Een tweede fundamenteel verschil is de problematiek van de begeleiding van ongewenst zwangeren en de nabijheid van de afstandsouder. Bij binnenlandse adoptie is de afstandsouder veel nabijer en staan de drie betrokken partners van adoptie, namelijk de adoptieouders, het adoptiekind en de afstandsouders in een veel nauwere relatie tot elkaar. Binnen een nieuwe regelgeving voor binnenlandse adoptie moet gezocht worden hoe de relaties tussen de verschillende betrokken partners kwaliteitsvol kunnen ondersteund worden en hoe ook de begeleiding van de ongewenst zwangeren optimaal kan verlopen.

Vanuit deze twee fundamentele verschillen tussen interlandelijke en binnenlandse adoptie, zal voor de binnenlandse adoptie een aparte regelgeving worden uitgewerkt, waarbij uiteraard ook rekening gehouden wordt met de vereisten van de federale adoptiewet, namelijk het moeten volgen van een goede voorbereiding, het voeren van een maatschappelijk onderzoek in opdracht van de jeugdrechter, alsook met het principe van de professionalisering van de bemiddeling.

Knelpunten inzake interlandelijke adoptie waar dit ontwerp van decreet een antwoord wil op bieden

Een van de knelpunten waar dit ontwerp van decreet een antwoord op wil bieden, is de nood aan professionalisering van de adoptiediensten. Momenteel ontvangen de adoptiediensten een

beperkte subsidiëring en zijn ze voor hun voortbestaan sterk afhankelijk van het aantal dossiers dat ze behandelen. Verder moeten we ook voor ogen houden dat adoptie een emotioneel proces is, waarbij vreemden bemiddelen voor het krijgen van een kind. Ten slotte betekent interlandelijke adoptie in se dat er samengewerkt wordt met herkomstlanden, die elk hun eigen cultuur, hun eigen wetgeving hebben. Deze verschillende aspecten samen creëren rond adoptie een context waarbij men met heel wat verschillende factoren rekening moet houden. Dit maakt het niet eenvoudig om kwaliteitsvolle dienstverlening aan te bieden. Vanuit de praktijk kwamen de voorbije jaren verschillende signalen dat binnen de adoptiesector nood was aan duidelijke en afdwingbare processen en procedures. Via dit ontwerp van decreet voorziet de overheid in een subsidiëring van de adoptiediensten, zodat ze een team kunnen uitbouwen om een zo optimaal mogelijke bemiddeling aan te reiken aan de kandidaat-adoptanten. Bovendien worden in het decreet de verschillende opdrachten van de adoptiediensten nauwkeurig opgesomd. Dit creëert meer transparantie naar de kandidaat-adoptanten zodat ze duidelijker weten wat ze mogen verwachten van een adoptiedienst.

Een ander knelpunt met betrekking tot de huidige regeling inzake adoptie, is de hoge kostprijs. Kandidaat-adoptanten dienen hoge prijzen te betalen voor de adoptie van een kind, wat voor mensen met lage inkomens meestal niet haalbaar is. Via dit decreet wordt adoptie toegankelijker gemaakt voor iedereen, doordat de overheid tussenkomt in de dossierkosten voor adoptie naargelang het inkomen van de ouders. De dossierkosten worden berekend op basis van de dossierkosten in België, de dossierkosten in het buitenland en de eerste nazorg. Dit ontwerpdecreet behoudt de uitgangspunten van het decreet van 30 april 2004, maar stelt een vereenvoudigd bijdragensysteem voor, waarbij de kandidaat-adoptant voor bemiddeling een inkomensgerelateerde bijdrage betaalt aan de adoptiediensten en waarbij de overheid via subsidiëring van de adoptiediensten tussenkomt in de kosten, naargelang het inkomen.

Ten slotte wordt binnen de dienst- en hulpverlening een tekort ervaren aan nazorg. De eerste nazorg, bij de aankomst van het kind, wordt geboden door de adoptiediensten, maar er is vooral een tekort aan nazorg op de tweede lijn. Via dit ontwerp van decreet wordt in eerste instantie een Steunpunt Nazorg Adoptie opgericht, dat een sterk ondersteunende en coördinerende rol zal krijgen met betrekking tot deze nazorg. In het ontwerpdecreet worden specifieke taken van dit steunpunt opgenomen. Het opzetten van netwerken tussen bestaande diensten en projecten die een rol spelen bij adoptie, is hiervan één taak. Verder moeten zij de professionalisering van de nazorg ondersteunen. Daar waar in het decreet van 30 april 2004 expliciet taken worden toegewezen aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg en trefgroepen adoptie worden gesubsidieerd, wordt in het ontwerp van decreet prioritaire aandacht gegeven aan het Steunpunt Nazorg Adoptie. De rol van de centra geestelijke gezondheidszorg in het kader van gespecialiseerde nazorg wordt niet miskend, maar zal opgenomen worden in de bespreking van de convenants met die sector. De trefgroepen adoptie zullen op ondersteuning kunnen rekenen van het Steunpunt Nazorg en kunnen binnen het decreet erkend worden. Belangrijkste motivatie om via dit decreet echter geen aparte middelen toe te kennen aan de trefgroepen adoptie, is de nood aan een totaal beleid inzake zelfhulpgroepen, waar elke doelgroep zijn plaats moet krijgen.

Structuren inzake interlandelijke adoptie

De oprichting van een Vlaamse Centrale Autoriteit is mede vereist door het Haags Verdrag inzake interlandelijke adoptie en bepaalt dat in federale landen ook op niveau van de regio's een centrale autoriteit kan worden aangeduid. Aangezien de gemeenschappen specifieke bevoegdheden hebben inzake interlandelijke adoptie, is het van belang dat de Vlaamse Regering een centrale autoriteit aanduidt. De aanduiding van een Vlaamse Centrale Autoriteit was reeds opgenomen in het decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie.

In het nieuwe ontwerp van decreet wordt Kind en Gezin aangeduid als centrale autoriteit. Deze overheidsinstelling is decretaal bevoegd voor het behartigen van de levenskansen, het welzijn en de gezondheid van het kind en dient de ouders daarbij te ondersteunen (decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin). Bovendien heeft deze overheidsinstelling expertise uitgebouwd met betrekking tot het toezicht en de ondersteuning van kandidaat-adoptanten. In het

decreet worden wel een aantal specifieke taken toegekend aan de centrale autoriteit waarvoor Kind en Gezin de nodige middelen zal moet krijgen. Zo moet de centrale autoriteit kunnen rekenen op een voldoende uitgebouwd team, om de goedkeuring van buitenlandse kanalen beter te kunnen opvolgen, een nauw overleg te organiseren met alle betrokkenen op het adoptieproces en een goed systeem van archivering van adoptiedossiers uit te bouwen. Binnen deze centrale autoriteit zal een Vlaamse adoptieambtenaar de leiding waarnemen van de centrale autoriteit.

Met betrekking tot de goedkeuring van de buitenlandse kanalen, een expliciete taak van de centrale autoriteit, wordt er naar gestreefd om hieromtrent een samenwerkingsprotocol af te sluiten met de minister van Buitenlandse Zaken. Het samenwerkingsakkoord zou beider taken bij de goedkeuring van de kanalen verder expliciteren.

In het ontwerp van decreet wordt de oprichting van een Hoge Raad voor Adoptie niet meer opgenomen. De Hoge Raad voor Adoptie was bedoeld als een advies- en overlegorgaan waarin alle betrokkenen van het adoptiewerkveld vertegenwoordigd waren. In het kader van Beter Bestuurlijk Beleid werd op 18 juli 2003 echter het decreet op de strategische adviesraden goedgekeurd. Het samengaan van de advies- en overlegfunctie is op grond van dit decreet niet meer mogelijk. Structureel overleg binnen de sector wordt door dit ontwerp gegarandeerd via een expliciete opdracht aan de Vlaamse Centrale Autoriteit (zie art. 19, §2, 17°). Wat de adviesfunctie betreft, wordt verder bekeken hoe dit gewaarborgd kan worden conform het bovengenoemde decreet. Een mogelijke piste is het oprichten van een technische commissie adoptie in de schoot van de op te richten strategische adviesraad voor het beleidsdomein welzijn.

Zelfstandige adopties

In het decreet is een apart hoofdstuk gewijd aan de zelfstandige adopties. De federale wet laat zelfstandige adoptie toe, gebaseerd op het Haags Verdrag dat dit toelaat.

Belangrijk, in het kader van het werken met betrouwbare kanalen, is dat de zelfstandige adoptant zich aanmeldt bij de Vlaamse Centrale Autoriteit en aangifte doet van het buitenlands kanaal, met het oog op de goedkeuring van het kanaal. Het is de adoptant die de verantwoordelijkheid draagt voor het goede verloop van de procedure.

Het recht van de geadopteerde op kennis van gegevens omtrent zijn persoon

In het decreet worden de rechten van de geadopteerde om gegevens te verkrijgen over zijn persoon gewaarborgd. Dit gebeurt in eerste instantie door ervoor te zorgen dat alle dossiers goed bewaard worden. Deze opdracht wordt specifiek toegewezen aan de Vlaamse adoptieambtenaar. Daarnaast wordt ook de inzage in dossiers specifiek geregeld, waarbij opnieuw de Vlaamse adoptieambtenaar een belangrijke rol speelt bij de begeleiding van deze inzage.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Hoofdstuk I definieert het toepassingsgebied en de voor dit decreet noodzakelijke begrippen.

Artikel 1

Dit artikel hoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel regelt het toepassingsgebied van het decreet. Het stelt dat het decreet enkel de adoptie van een kind regelt en dat het enkel van toepassing is op de interlandelijke adoptie. Ten opzichte van het decreet van 30 april 2004 wordt binnenlandse adoptie buiten het toepassingsgebied van dit decreet gesteld.

Artikel 3

Dit artikel definieert de begrippen die in het decreet worden gebruikt. Er is geopteerd om waar mogelijk naar de federale wet te verwijzen of daar gebruikte omschrijvingen over te nemen.

Hierbij formuleren we de wijzigingen die worden voorgesteld aan het decreet van 30 april 2004:

Artikel 3 :

weglating van de definitie van binnenlandse adoptie (vroegere 2°);

weglating van de definitie van de Hoge Raad (vroegere 9°);

8°: aanpassing definitie Vlaamse Centrale Autoriteit: voor motivering zie bespreking art. 19;

9°: aanpassing definitie Vlaamse adoptieambtenaar: voor motivering zie bespreking art. 20.

HOOFDSTUK II

De voorbereidingscentra

Dit hoofdstuk regelt de voorbereiding zoals bedoeld in artikelen 346-2, eerste lid, en 361-1, tweede lid, Burgerlijk Wetboek. Het stelt tevens regels vast voor de erkenning en subsidiëring van de voorbereidingscentra en de kost ten laste van de adoptant.

AFDELING I

De voorbereiding

Artikel 4

Hierin wordt de werkwijze geregeld. De adoptant meldt zich aan bij de Vlaamse Centrale Autoriteit en deze verwijst hem door naar het erkende voorbereidingscentrum van zijn keuze. De Vlaamse Centrale Autoriteit int de bijdrage van de adoptant in de voorbereiding.

De adoptant biedt zich aan bij het voorbereidingscentrum, waar hij geregistreerd wordt. De adoptant moet de voorbereiding binnen een redelijke termijn krijgen. Bij het beëindigen van de voorbereiding dient het centrum de adoptant een attest af te leveren. In het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gemeenschappen is een model van attest opgenomen dat moet bewijzen dat de kandidaat-adoptant een voorbereiding heeft gevolgd.

Artikel 5

Dit artikel slaat op de inhoud van de voorbereiding. De Vlaamse Regering werkt de verdere modaliteiten uit voor de voorbereiding, zoals de algemene inhoud en minimumduur van het programma. De Vlaamse Centrale Autoriteit kan verdere modaliteiten en richtlijnen vastleggen voor het programma en het volgen ervan door adoptanten. In dit artikel werd enkel de volgende bepaling weggelaten: “de voorbereiding kan verschillen naargelang het gaat over binnenlandse of interlandelijke adoptie”.

AFDELING II

Erkenning van de voorbereidingscentra

Artikel 6

Dit artikel bevat de regels om een centrum te erkennen en de erkenning te verlengen. Aan dit artikel wordt de mogelijkheid toegevoegd dat de Vlaamse Regering de beschreven voorwaarden nader kan omschrijven.

Artikel 7

Hier wordt de intrekking en schorsing van de erkenning van een voorbereidingscentrum geregeld. Aan dit artikel wordt niets gewijzigd.

AFDELING III

Kosten van de voorbereiding en subsidiëring van de voorbereidingscentra

Artikel 8

In een eerste paragraaf wordt gesteld dat slechts een deel van de kosten van voorbereiding ten laste van de adoptant is. “Maximumbedrag” wordt vervangen door “bedrag”. Het is de bedoeling dat hiervoor een vast forfaitair bedrag wordt gevraagd.

In de tweede paragraaf worden subsidieregels gesteld.

HOOFDSTUK III

Maatschappelijk onderzoek

Dit hoofdstuk is volledig nieuw vergeleken met het decreet van 30 april 2004 en heeft tot doel om de bevoegde diensten inzake maatschappelijk onderzoek interlandelijke adoptie aan te duiden en hen een duidelijk kader te geven inzake erkenning en subsidiëring. Het hoofdstuk bestaat uit drie afdelingen: het maatschappelijk onderzoek, de erkenning van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie en de subsidiëring van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie.

AFDELING I

Het maatschappelijk onderzoek

Artikel 9

Hierin wordt de werkwijze voor het uitvoeren van het maatschappelijk onderzoek geregeld.

De jeugdrechtbank velt een tussenvonnis waarbij een maatschappelijk onderzoek bevolen wordt. De jeugdrechtbank verwijst de adoptant daarvoor rechtstreeks door naar de dichtstbijzijnde dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie. Het is de dienst die onverwijld contact dient op te nemen met de adoptant. Zowel de rechtstreekse doorverwijzing als de maatregel waarmee de verantwoordelijkheid voor de opstart van het dossier bij de dienst gelegd wordt en niet bij de adoptant, hebben te maken met het bespoedigen van de opstart van een nieuw dossier bij de dienst. De federale wet voorziet immers in artikel 1231-29 van het Gerechtelijk Wetboek dat het verslag van het maatschappelijk onderzoek twee maanden na het tussenvonnis aan de griffie van de jeugdrechtbank bezorgd dient te worden.

Elke nieuwe aanvraag dient ook steeds door de dienst gemeld te worden aan de Vlaamse Centrale Autoriteit zodat deze op elk moment weet in welke fase van het adoptieproces de adoptant zich bevindt.

De Vlaamse Centrale Autoriteit kan de wijze waarop het maatschappelijk onderzoek gevoerd wordt verder bepalen in richtlijnen.

AFDELING II

De erkenning van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie

Artikel 10

Dit artikel bevat de regels om een dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie te erkennen en de erkenning te verlengen. De Vlaamse Regering erkent de dienst op advies van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

De erkenningsvoorwaarden en het mandaat aan de regering om de erkenningsprocedure en programmering uit te werken, is opgesteld naar analogie van de artikelen inzake de voorbereidingscentra en de adoptiediensten.

Artikel 11

Hier wordt de intrekking en schorsing van de erkenning van een dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie geregeld.

AFDELING III

De subsidiëring van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie

Artikel 12

Hier worden de subsidieregels voor de diensten vastgelegd. Ook hier is naar analogie met de subsidieregels voor de voorbereidingscentra en de adoptiediensten gekozen voor een tweeledige subsidie: forfaitair en dossiergebonden.

HOOFDSTUK IV

Adoptiebemiddeling

In dit hoofdstuk wordt gesteld dat de adoptant al of niet een beroep kan doen op een adoptiedienst. Verder worden de taken van de adoptiediensten opgesomd en wordt hun erkenning geregeld. Ook de kosten van een adoptie en de subsidiëring van de diensten komen aan bod.

Gelet op de beperking van dit decreet tot interlandelijke adoptie zijn de artikelen 13, 14, §2, 3° en 6°, en 15, §3, 4°, aangepast ten opzichte van het decreet van 30 april 2004 doordat binnenlandse adoptie werd weggelaten.

AFDELING I

Keuze van de adoptant

Artikel 13

Hier wordt gesteld dat de adoptant na een vonnis voor geschiktheid tot adoptie verkregen door de jeugdrechter, conform de federale wet, mag kiezen voor bemiddeling inzake adoptie via een dienst of voor zelfstandige afhandeling van de adoptie.

AFDELING II

Taken van de adoptiediensten

Artikel 14

Dit artikel geeft een opsomming weer van de verschillende taken van een adoptiedienst. De adoptiedienst heeft opdrachten met betrekking tot de bemiddeling en tot de eerste nazorg. In de opdrachten is ook specifiek opgenomen dat de dienst een schriftelijke overeenkomst moet afsluiten met de kandidaat-adoptant, om een zo transparant mogelijke dienstverlening te garanderen. Dit is van belang, omdat er in het verleden soms klachten waren over een te weinig transparante kostenberekening. Van belang is ook dat in dit artikel geregeld wordt dat de Vlaamse adoptieambtenaar een kopie heeft van alle adoptiedossiers, van belang om adoptiekinderen later te ondersteunen bij het zoeken naar hun roots.

AFDELING III

Erkenning van de adoptiediensten

Artikel 15

Dit artikel bevat de regels om een adoptiedienst te erkennen en de erkenning te verlengen.

Artikel 16

Hier wordt de intrekking en schorsing van de erkenning van een adoptiedienst geregeld.

AFDELING IV

Kosten van adoptiebemiddeling en subsidiëring van de adoptiediensten

Artikel 17

Hierin worden de kosten van de adoptiebemiddeling geregeld. Wanneer de adoptant aan de Vlaamse Centrale Autoriteit meedeelt een beroep te doen op een erkende adoptiedienst, betaalt hij een forfaitaire bijdrage in de kosten. Deze forfaitaire bijdrage houdt rekening met het belastbaar inkomen en de gezinssamenstelling van de adoptant.

Het principe van een inkomensgerelateerde overheidstussenkomst in de kosten van de adoptant wordt behouden. Het ontwerpdecreet vereenvoudigt het voorgestelde bijdragensysteem van het decreet van 30 april 2004. Dit wordt gerealiseerd door ook de dossierkosten herkomstland en de kosten voor nazorg (die in het decreet van 30 april 2004 niet genoemd worden) op te nemen in het inkomensgerelateerde bijdragesysteem. Daardoor wordt het toelagesysteem afgeschaft en wordt bijgevolg vermeden dat de adoptant eerst een som dient te betalen om vervolgens een som te ontvangen. Ook wordt ervoor gekozen om de bijdragen rechtstreeks te laten innen door de adoptiediensten die bijkomend nog de reis- en verblijfkosten mogen aanrekenen. De overheid komt tussen in de dossierkosten via een bijpassing van het bedrag dat door de kandidaat-adoptanten wordt betaald (zie artikel 18).

Artikel 18

Dit artikel regelt de subsidiëring van de adoptiediensten.

HOOFDSTUK V

De Vlaamse Centrale Autoriteit en de Vlaamse adoptieambtenaar

Dit hoofdstuk regelt de aanduiding en de opdrachten van de Vlaamse Centrale Autoriteit zoals bedoeld in het Haags Verdrag. Binnen de Vlaamse Centrale Autoriteit worden enkele bijzondere taken toevertrouwd aan de Vlaamse adoptieambtenaar.

Artikel 19

In de eerste paragraaf wordt de Vlaamse Centrale Autoriteit aangeduid. Wijziging ten opzichte van het decreet van 30 april 2004 is dat er niet langer een mandaat gegeven wordt aan de Vlaamse Regering om een overheidsinstantie aan te duiden, maar dat een dienst binnen Kind en Gezin rechtstreeks in het decreet als centrale autoriteit wordt aangesteld. Binnen de Vlaamse Centrale Autoriteit wordt een Vlaamse adoptieambtenaar aangesteld.

In de tweede paragraaf worden de opdrachten van de Vlaamse Centrale Autoriteit nader omschreven. De Vlaamse Centrale Autoriteit is het aanspreekpunt, de secretaris (iedere stap wordt geregistreerd) en de bestuurder van elke Vlaamse adoptie. Deze instantie informeert, bewaakt, adviseert, begeleidt diensten en maakt afspraken met andere overheden.

Wijzigingen ten opzichte van het decreet van 30 april 2004 zijn: aanpassing van 4° en 5° wegens beperking van dit ontwerp van decreet tot interlandelijke adoptie. Bij 13° werden de diensten voor maatschappelijk onderzoek toegevoegd. 17°: toevoeging van de opdracht van het organiseren van structureel overleg tussen alle betrokken partners uit het adoptiewerkveld wegens afschaffen van de Hoge Raad voor adoptie.

Artikel 20

In de eerste paragraaf wordt de benoeming van de Vlaamse adoptieambtenaar geregeld. Wijziging ten opzichte van het decreet van 30 april 2004 is dat de Vlaamse adoptieambtenaar niet benoemd wordt door de Vlaamse Regering, maar dat dit binnen de Vlaamse Centrale Autoriteit wordt opgenomen.

In de tweede paragraaf worden de taken opgesomd. Om verwarring te vermijden met de rol van de leidend ambtenaar van Kind en Gezin, die eindverantwoordelijke is van de Vlaamse Centrale Autoriteit, aangezien deze onder de Vlaamse openbare instelling ressorteert, wordt geschrapt dat de Vlaamse adoptieambtenaar de leiding opneemt van de Vlaamse Centrale Autoriteit. De facto zal de Vlaamse adoptieambtenaar echter de operationele leiding van de Vlaamse Centrale Autoriteit waarnemen. Door het niet oprichten van de Hoge Raad voor Adoptie, behoort ook het waarnemen van het betreffende secretariaat niet meer tot de taken van de adoptieambtenaar. Wel behoudt de adoptieambtenaar een belangrijke verantwoordelijkheid inzake het archiveren en toegang verlenen tot adoptiedossiers.

HOOFDSTUK VI

Het Steunpunt Nazorg Adoptie

Dit hoofdstuk regelt de oprichting en de taken van het Steunpunt Nazorg Adoptie.

Artikel 21

Dit artikel stelt dat de Vlaamse Regering een Steunpunt Nazorg Adoptie opricht en formuleert de opdrachten van dit steunpunt. Dit steunpunt regisseert als het ware het totale nazorggebeuren. De enige wijziging aan dit artikel is de toevoeging van een opdracht 9°: “ondersteuning van de trefgroepen inzake adoptie”. In het decreet van 30 april 2004 stond een hoofdstuk over de erkenning en subsidiëring van trefgroepen. In dit ontwerp van decreet wordt de subsidiëring weggelaten, maar via het Steunpunt Nazorg kunnen zij vooralsnog rekenen op de nodige ondersteuning.

Artikel 22

Dit artikel definieert de trefgroepen die kunnen worden erkend en legt een aantal voorwaarden vast waaraan deze trefgroepen moeten voldoen.

Artikel 23

Dit artikel regelt de erkenning van de trefgroepen.

HOOFDSTUK VII

De zelfstandige adoptie

Dit hoofdstuk regelt interlandelijke adoptie zonder tussenkomst van een erkende dienst.

Artikel 24

In de eerste paragraaf wordt de werkwijze vermeld. Voor de duidelijkheid wordt hier toegevoegd dat de adoptant aangifte doet van het buitenlands kanaal, met het oog op goedkeuring van dit kanaal. Dit is een aanvulling bij het decreet van 30 april 2004 waarbij deze controle enkel vermeld wordt bij de taken van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

In de tweede en derde paragraaf staat vermeld dat de zelfstandige adoptant zelf verantwoordelijk is voor het goede verloop van de procedure en dat hij zelf alle kosten van vertaling en verzending draagt. Hier werd niets gewijzigd.

De vierde paragraaf voorziet dat de Vlaamse Regering nadere regels kan vaststellen inzake zelfstandige adoptie. Hier is voor alle duidelijkheid toegevoegd dat dit ook kan gaan om het bepalen van een bijdrage in de kosten die door de Vlaamse Centrale Autoriteit worden gedaan. Bij zelfstandige adoptanten kan het immers gaan om verschillende individuele kanalen die moeten worden onderzocht, wat extra werk met zich mee kan brengen.

HOOFDSTUK VIII

Dossiers uit het verleden

Dit hoofdstuk regelt de centralisatie van alle dossiers uit het verleden bij de adoptieambtenaar.

Dit hoofdstuk blijft ongewijzigd.

HOOFDSTUK IX

Inzagerecht

Dit hoofdstuk regelt wie inzage heeft in zijn adoptiedossier en onder welke voorwaarden.

Artikel 26

Uitgangspunt is dat de geadopteerde vanaf 12 jaar een recht op inzage in zijn dossier heeft. Dit recht is echter niet onbeperkt. Uit internationale verdragsbepalingen en recente rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt immers dat de overheid mag en moet rekening houden met nationale en internationale regels die haar ertoe zou verplichten om, ter bescherming van bijvoorbeeld rechten (onder meer het recht op eerbiediging van het privéleven) of belangen van derden, de toegang van het kind tot de hemzelf betreffende gegevens te beperken. Er kan in het bijzonder gedacht worden aan de rechten en belangen van de natuurlijke ouders (die bij een interlandelijke adoptie in het buitenland verblijven) en aan die van de adoptanten. De adoptieambtenaar zal dus geval per geval dienen na te gaan in welke mate op het verzoek van een geadopteerde tot inzage in zijn dossier kan worden ingegaan.

De leeftijd voor het inzagerecht wordt verlaagd van 14 jaar tot 12 jaar. Op die manier wordt de leeftijdsgrens afgestemd op de leeftijd om toe te stemmen in de adoptie zoals bepaald door de federale wet en de leeftijdsgrens voor inzagerecht zoals vastgelegd in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige met betrekking tot de integrale jeugdhulpverlening.

De aanvrager die jonger is dan 12 jaar wordt de mogelijkheid geboden, om rekening houdend met zijn maturiteit, alsnog inzage van zijn dossier te geven. In ieder geval gebeurt de inzage door een minderjarige onder begeleiding. Bij onvolledige gegevens kan een geadopteerde de adoptieambtenaar verzoeken verder informatie op te vragen.

HOOFDSTUK X

Het toezicht

Dit hoofdstuk regelt aan wie het toezicht op de bepalingen van het decreet wordt toevertrouwd en op welke wijze dit toezicht kan uitgeoefend worden.

Artikel 27

Hier zijn de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie en het Steunpunt Nazorg toegevoegd aan de actoren die hun medewerking moeten verlenen aan het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet.

HOOFDSTUK XI

Strafbepalingen

In dit hoofdstuk worden ongeoorloofde bemiddeling en het gebrek aan het doorsturen van de nodige stukken en dossiers uit het verleden aan de Vlaamse adoptieambtenaar strafbaar gesteld.

Dit hoofdstuk blijft ongewijzigd.

HOOFDSTUK XII

Slotbepalingen

Hierin wordt de opheffing van de huidige regelgeving geregeld alsook wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de inwerkingtreding te bepalen.

Artikel 29

Hier is het decreet van 3 mei 1989 houdende de erkenning van adoptiediensten weggelaten wegens de keuze om dit decreet te beperken tot de interlandelijke adoptie. Tevens wordt hierbij het decreet van 30 april 2004 opgeheven.

Artikel 30

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om naast de inwerkingtreding ook de nodige maatregelen te nemen om de overgang van het decreet van 1997 naar het nieuwe decreet te regelen. Dit is ondermeer belangrijk voor de continuering van de lopende erkenningen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Inge VERVOTTE

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen

De Vlaamse Regering,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Na beraadslaging,

Besluit:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Dit decreet is van toepassing op de interlandelijke adoptie van een kind, zijnde een persoon van minder dan achttien jaar.

Artikel 3

In dit decreet wordt verstaan onder:

1° interlandelijke adoptie: de adoptie zoals omschreven in artikel 360-2 van het Burgerlijk Wetboek;

2° adoptant: een persoon of personen zoals vermeld in artikel 343, §1, van het Burgerlijk Wetboek;

3° afstandsouder: een ouder die voor zichzelf heeft uitgemaakt een kind af te staan;

4° adoptiebemiddeling: elke activiteit van een tussenpersoon die ertoe strekt een adoptie van een kind te realiseren;

5° adoptiedienst: een door de Vlaamse Regering erkende instelling die aan adoptiebemiddeling doet en de eerste nazorg verstrekt;

6° buitenlands kanaal: een instantie, instelling of persoon in het herkomstland van het kind die bij interlandelijke adoptie bemiddelt;

7° zelfstandige adoptie: de adoptie waarbij de adoptant geen beroep doet op een adoptiedienst en de adoptie zelfstandig tot stand brengt;

8° Vlaamse Centrale Autoriteit: de dienst aangewezen binnen Kind en Gezin, die belast is met de nakoming van de door het Haagse Verdrag opgelegde verplichtingen en opdrachten, vermeld in dit decreet;

9° Vlaamse adoptieambtenaar: de ambtenaar, benoemd binnen de Vlaamse Centrale Autoriteit, die de taken vervult die hem door dit decreet toegewezen worden;

10° Haags Verdrag: het verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend in Den Haag op 29 mei 1993;

HOOFDSTUK II

De voorbereidingscentra

AFDELING I

De voorbereiding

Artikel 4

De voorbereiding, vermeld in artikel 346-2, eerste lid, en artikel 361-1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek wordt gevolgd in een door de Vlaamse Regering erkend voorbereidingscentrum.

Na zijn aanmelding verwijst de Vlaamse Centrale Autoriteit de adoptant naar het voorbereidingscentrum van zijn keuze. De voorbereiding wordt gegeven binnen een redelijke termijn nadat de adoptant zich bij het voorbereidingscentrum aangeboden heeft. Aan het einde van de voorbereiding geeft het voorbereidingscentrum aan de adoptant een attest waaruit blijkt dat hij de voorbereiding heeft gevolgd.

Artikel 5

De Vlaamse Regering bepaalt de algemene inhoud en de minimumduur van de voorbereiding.

De Vlaamse Centrale Autoriteit keurt de voorbereidingsprogramma's goed en bepaalt de momenten waarop de voorbereiding wordt gegeven.

De Vlaamse Centrale Autoriteit kan nadere richtlijnen vastleggen met betrekking tot het voorbereidingsprogramma en het volgen ervan door kandidaat-adoptanten.

AFDELING II

Erkenning van de voorbereidingscentra

Artikel 6

§1. De Vlaamse Regering erkent de voorbereidingscentra op advies van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

§2. Om erkend te worden moet het voorbereidingscentrum aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° uitsluitend doelstellingen zonder winstoogmerk nastreven;

2° een goedgekeurd voorbereidingsprogramma kwaliteitsvol aanbieden;

3° beschikken over een team dat is samengesteld zoals bepaald door de Vlaamse Regering;

4° elke adoptant aanvaarden die zich meldt voor het volgen van een voorbereidingsprogramma;

5° de persoonlijke levenssfeer van de adoptant eerbiedigen en, zonder enige vorm van discriminatie, zijn ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging respecteren.

§3. De erkenning wordt verleend voor minimaal twee jaar en maximaal vijf jaar en kan voor dezelfde termijnen worden verlengd. Het erkende voorbereidingscentrum moet, om erkend te blijven of opnieuw erkend te worden, de volgende verplichtingen naleven:

1° de discretie en het beroepsgeheim in acht nemen ten aanzien van de informatie die over de adoptanten wordt verkregen;

2° regelmatig in het overleg tussen de verschillende actoren interlandelijke adoptie participeren;

3° iedereen die zich voor de voorbereiding aanbiedt, registreren;

4° een jaarverslag opmaken en het in de loop van het eerste trimester dat volgt op het einde van elk boekjaar toesturen aan de Vlaamse Centrale Autoriteit. De inhoud van het jaarverslag wordt door de Vlaamse Regering bepaald.

§4. De Vlaamse Regering kan de in §2 en §3 bedoelde voorwaarden nader omschrijven.

§5. De Vlaamse Regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de hernieuwing van de erkenning van de voorbereidingscentra. Tevens voorziet ze in een beroepsprocedure.

§6. De Vlaamse Regering stelt een programmering van de voorbereidingscentra op.

Artikel 7

De erkenning van een voorbereidingscentrum kan door de Vlaamse Regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die ze bepaalt als de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd. Bij stopzetting van de activiteiten wordt de erkenning ambtshalve geschrapt.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

AFDELING III

Kosten van de voorbereiding en subsidiëring van de voorbereidingscentra

Artikel 8

Een deel van de kostprijs van de voorbereiding is ten laste van de adoptant. De Vlaamse Regering bepaalt het bedrag dat de adoptant bijdraagt aan de voorbereiding.

De erkende voorbereidingscentra ontvangen de volgende subsidies:

1° een jaarlijkse subsidie voor personeels- en werkingskosten;

2° een jaarlijkse subsidie op basis van het aantal gerealiseerde voorbereidingssessies.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen voor de subsidiëring van het voorbereidingscentrum.

HOOFDSTUK III

Maatschappelijk onderzoek

AFDELING I

Het maatschappelijk onderzoek

Artikel 9

Het maatschappelijk onderzoek dat krachtens artikel 346-2 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 1231-29, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek door de jeugdrechtbank wordt bevolen, wordt gevoerd door een door de Vlaamse Regering erkende dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie.

Nadat de jeugdrechtbank de adoptant heeft doorverwezen naar een dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie, neemt die dienst onverwijld contact op met de adoptant. De dienst meldt elke nieuwe aanvraag aan de Vlaamse Centrale Autoriteit.

De Vlaamse Centrale Autoriteit kan nadere richtlijnen bepalen inzake de wijze waarop het maatschappelijk onderzoek gevoerd wordt conform artikel 1231-29 van het Gerechtelijk Wetboek en de eventuele bepalingen van het samenwerkingsakkoord met de federale overheid.

AFDELING II

De erkenning van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie

Artikel 10

§1. De Vlaamse Regering erkent de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie op advies van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

§2. Om erkend te worden moet de dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° beschikken over een team dat is samengesteld zoals bepaald door de Vlaamse Regering;

2° de persoonlijke levenssfeer van de adoptant eerbiedigen en, zonder enige vorm van discriminatie, zijn ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging respecteren.

§3. De erkenning wordt verleend voor minimaal twee jaar en maximaal vijf jaar en kan voor dezelfde termijnen worden verlengd. De erkende dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie moet, om erkend te blijven of opnieuw erkend te worden, de volgende verplichtingen naleven:

1° de discretie en het beroepsgeheim in acht nemen ten aanzien van de informatie die over de adoptanten wordt verkregen;

2° regelmatig in het overleg tussen de verschillende actoren van interlandelijke adoptie participeren;

3° iedereen die zich voor het maatschappelijk onderzoek aanbiedt, registreren en aanmelden bij de Vlaamse Centrale Autoriteit;

4° een jaarverslag opmaken en het in de loop van het eerste trimester dat volgt op het einde van elk boekjaar toesturen aan de Vlaamse Centrale Autoriteit. De inhoud van het jaarverslag wordt door de Vlaamse Regering bepaald;

5° de taken, vermeld in artikel 9, kwaliteitsvol uitvoeren.

§4. De Vlaamse Regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de hernieuwing van de erkenning van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie. Tevens voorziet ze in een beroepsprocedure.

§5. De Vlaamse Regering stelt een programmering van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie op.

Artikel 11

De erkenning van een dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie kan door de Vlaamse Regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die ze bepaalt als de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd. Bij stopzetting van de activiteiten wordt de erkenning ambtshalve geschrapt.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

AFDELING III

De subsidiëring van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie

Artikel 12

De erkende diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie ontvangen de volgende subsidies:

1° een jaarlijkse subsidie voor personeels- en werkingskosten;

2° een jaarlijkse subsidie op basis van het aantal gerealiseerde onderzoeken.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen voor de subsidiëring van de dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie.

HOOFDSTUK III

Adoptiebemiddeling

AFDELING I

Keuze van de adoptant

Artikel 13

De adoptant van wie in het kader van een interlandelijke adoptie overeenkomstig artikel 1231-31 van het Gerechtelijk Wetboek de bekwaamheid en de geschiktheid om te adopteren is vastgesteld, kan voor adoptiebemiddeling een beroep doen op een erkende adoptiedienst of kan de adoptie zelfstandig tot stand brengen. De adoptant deelt zijn keuze mee aan de Vlaamse Centrale Autoriteit.

AFDELING II

Taken van de adoptiediensten

Artikel 14

§1. Een adoptiedienst treedt op als tussenpersoon inzake adoptie met als taak te bemiddelen en de eerste nazorg te verstrekken.

§2. De taken inzake adoptiebemiddeling zijn:

1° mede op grond van de kindstudie, de juridische en sociaal-psychologische adopteerbaarheid van het kind nagaan;

2° de adoptanten voorbereiden op de komst van het kind;

3° de voortgang van de individuele adoptiedossiers begeleiden;

4° een adoptiesamenwerking aangaan met de buitenlandse kanalen die goedgekeurd zijn door de Vlaamse Centrale Autoriteit;

5° de adoptie opvolgen zoals bepaald is in de voorschriften en wettelijke bepalingen van de staat van herkomst;

6° de aankomst van het kind in België melden bij de Vlaamse Centrale Autoriteit.

§3. De taken inzake de eerste nazorg zijn:

1° de adoptant en het geadopteerde kind bijstaan na de komst van de geadopteerde in het gezin en nazorg verlenen gedurende de eerste fase van hechting en integratie;

2° de adoptant op de hoogte stellen van de bestaande nazorg voor adopties.

§4. De Vlaamse Regering kan de in §1 en §2 vermelde taken nader omschrijven.

§5. De adoptiedienst stelt een schriftelijke overeenkomst op met elke adoptant waarvoor hij bemiddelt. In die overeenkomst wordt zo exact mogelijk de procedure, de kostprijs, de duur en de gewaarborgde dienstverlening omschreven.

§6. Van ieder adoptiedossier moet de adoptiedienst, binnen vier maanden na de totstandkoming van de adoptie, een kopie bezorgen aan de Vlaamse adoptieambtenaar. De adoptiediensten die bestaan voor de inwerkingtreding van dit decreet moeten, binnen vier maanden na inwerkingtreding, een kopie van alle dossiers van de gerealiseerde adopties die in hun bezit zijn aan de Vlaamse adoptieambtenaar toesturen.

§6. De Vlaamse Regering kan de taken, bepaald in §2 tot §5, nader bepalen.

AFDELING III

Erkenning van de adoptiediensten

Artikel 15

§1. De Vlaamse Regering erkent de adoptiediensten op advies van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

§2. Om erkend te worden moet de adoptiedienst aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° optreden als een vereniging zonder winstoogmerk of als een publiekrechtelijke rechtspersoon;

2° adoptiebemiddeling en het verstrekken van de eerste nazorg als voornaamste taak hebben;

3° beschikken over of een beroep kunnen doen op een interdisciplinair team dat is samengesteld zoals bepaald door de Vlaamse Regering;

4° geleid worden door een persoon die beschikt over de kwalificaties zoals bepaald door de Vlaamse Regering;

5° beschikken over voldoende infrastructuur om de opgelegde verplichtingen uit te voeren en de continuiteit van de dienst te verzekeren;

6° de persoonlijke levenssfeer van de adoptant eerbiedigen en, zonder enige vorm van discriminatie, zijn ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging respecteren.

§3. De erkenning wordt verleend voor een periode van minimaal twee jaar en maximaal vijf jaar en kan voor dezelfde termijnen worden verlengd. De erkende adoptiedienst moet, om erkend te blijven of opnieuw erkend te worden, de volgende verplichtingen naleven:

1° elke aanvraag van een adoptant die aan de voorwaarden, vermeld in artikel 13, voldoet, aanvaarden;

2° de taken vermeld in artikel 14 van dit decreet kwaliteitsvol uitvoeren;

3° een jaarverslag opmaken en het in de loop van het eerste trimester dat volgt op het einde van elk boekjaar toesturen aan de Vlaamse Centrale Autoriteit. De inhoud van het jaarverslag wordt door de Vlaamse Regering bepaald;

4° regelmatig participeren in het overleg tussen de verschillende actoren in interlandelijke adoptie.

§4. De Vlaamse Regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de hernieuwing van de erkenning van de adoptiediensten. Tevens voorziet ze in een beroepsprocedure.

§5. De Vlaamse Regering stelt een programmering van de adoptiediensten op.

Artikel 16

§1. De erkenning van de adoptiedienst kan door de Vlaamse Regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die ze bepaalt als de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd of als een ernstig vermoeden bestaat dat de adoptiebemiddeling niet gebeurt in het belang van het kind. Bij intrekking of schorsing van de erkenning of wanneer een adoptiedienst zijn activiteit stopzet, treft de Vlaamse Centrale Autoriteit maatregelen in verband met afwerking en overdracht van dossiers.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

AFDELING IV

Kosten van adoptiebemiddeling en subsidiëring van de adoptiediensten

Artikel 17

§1. De adoptant die voor adoptiebemiddeling een beroep doet op een erkende adoptiedienst betaalt aan de adoptiedienst een forfaitaire bijdrage als bijdrage in de dossierkosten in België, de dossierkosten in het herkomstland en de kosten voor nazorg. Deze forfaitaire bijdrage houdt rekening met het belastbaar inkomen en de gezinssamenstelling van de adoptant.

De Vlaamse Regering bepaalt welke kosten als dossierkosten in België, dossierkosten in het herkomstland en kosten voor nazorg beschouwd worden en stelt de barema's vast. Behalve de reis- en verblijfkosten mogen geen andere kosten door de adoptiedienst aangerekend worden aan de adoptant.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere regels en voorwaarden voor de aanrekening van de bijdragen in de kosten van een adoptie.

Artikel 18

De erkende adoptiediensten ontvangen de volgende subsidies:

1° een jaarlijkse subsidie voor personeels- en werkingskosten;

2° een jaarlijkse subsidie voor de dossierkosten.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen voor de subsidiëring van de adoptiedienst.

HOOFDSTUK IV

De Vlaamse Centrale Autoriteit en de adoptieambtenaar

Artikel 19

§1. De Vlaamse Centrale Autoriteit is de binnen Kind en Gezin aangewezen dienst.

§2. De Vlaamse Centrale Autoriteit is belast met de volgende opdrachten:

1° de opdrachten, bepaald in dit decreet;

2° informatie verstrekken over alle aspecten van adoptie aan de adoptant;

3° de registratie van de adoptanten die zich aanmelden voor adoptie, de doorverwijzing van de adoptant naar een voorbereidingscentrum en de inning van de bijdrage van de adoptant in de kosten van de voorbereiding;

4° de registratie van de keuze van de adoptant voor adoptiebemiddeling of zelfstandige adoptie en, bij adoptie via adoptiebemiddeling, het doorsturen van het verslag bedoeld in artikel 1231-32 van het Gerechtelijk Wetboek aan de adoptiedienst die de adoptant gekozen heeft;

5° bij zelfstandige adoptie:

a) de adoptant op de hoogte brengen van de bestaande nazorg in Vlaanderen;

b) onderzoek en goedkeuring van het aangebrachte kanaal en het onverwijld doorsturen van het vonnis betreffende de bekwaamheid en de geschiktheid van de adoptant en het verslag, vermeld in artikel 1231-32 van het Gerechtelijk Wetboek, aan de bevoegde autoriteit van de staat van herkomst;

6° de opdrachten, vermeld in artikel 361-3 van het Burgerlijk Wetboek;

7° de voortgangsrapportage van de adoptie organiseren en bewaken;

8° eventueel aan binnenlandse en buitenlandse overheden informatie verstrekken over de regelgeving inzake adoptie alsook over andere relevante gegevens;

9° de samenwerking met de buitenlandse overheden bewerkstelligen zodat bij interlandelijke adopties het belang van het kind en zijn fundamentele rechten worden gewaarborgd en de rechtsregels van de gemeenschappen, federale en internationale overheden worden gerespecteerd;

10° erkende adoptiediensten begeleiden bij het tot stand brengen van een samenwerkingsverband in het buitenland, concrete bemiddelingsprocedures ontwikkelen en de concrete adoptiebemiddeling evalueren en verbeteren;

11° bemiddelen tussen de bevoegde buitenlandse overheden en de erkende Vlaamse diensten;

12° buitenlandse kanalen goedkeuren;

13° op verzoek van de Vlaamse Regering of op eigen initiatief advies uitbrengen met betrekking tot de intrekking of schorsing van de erkenning van een voorbereidingscentrum, een dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie of een adoptie-dienst;

14° ter uitvoering van de opdrachten, vastgelegd in punt 6° tot 9°, werkafspraken maken met de federale overheid en de andere gemeenschappen;

15° jaarlijks een activiteitenverslag uitbrengen dat wordt bezorgd aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement;

16° ontwikkelen of ondersteunen van programma's in binnen- en buitenland die de doelstellingen ondersteunen van het Haags Verdrag en van het Internationaal Verdrag van 20 november 1989 inzake de Rechten van het Kind, door België geratificeerd en goedgekeurd bij de wet van 25 november 1991;

17° structureel overleg organiseren tussen alle betrokken partners uit het adoptiewerkveld, namelijk de voorbereidingscentra, de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie, de adoptiediensten, het Steunpunt Nazorg en erkende trefgroepen.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen met betrekking tot de werking van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

Artikel 20

§1. Binnen de Vlaamse Centrale Autoriteit wordt een Vlaamse adoptieambtenaar benoemd.

§2. De Vlaamse adoptieambtenaar heeft de volgende taken:

1° alle dossiers over adoptie bewaren;

2° inzage verlenen in de adoptiedossiers volgens de regels bepaald in dit decreet;

3° bijstand verlenen aan geadopteerden die op zoek zijn naar gegevens over hun adoptiedossier en eventueel terzake zelf actie ondernemen.

§3. De Vlaamse adoptieambtenaar gaat na of een adoptiedossier dat werd overgedragen door een erkende adoptiedienst of een zelfstandige adoptant volledig is en vraagt, in voorkomend geval, elke nadere informatie op.

HOOFDSTUK V

Nazorg

Artikel 21

§1. De Vlaamse Regering richt een Steunpunt Nazorg Adoptie op. Deze organisatie neemt de vorm aan van een vereniging zonder winstoogmerk en neemt in zijn beheersorgaan een vertegenwoordiger op van respectievelijk de adoptiediensten, de voorbereidingscentra, de trefgroepen en de diensten voor maat-

schappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie. De Vlaamse Regering stelt nadere regels over de werking en de subsidiëring ervan op.

§2. Het Steunpunt Nazorg Adoptie heeft de volgende opdrachten:

1° netwerken opzetten tussen bestaande diensten en projecten die een rol spelen in de nazorg bij adoptie, waartoe zeker gerekend worden: adoptiediensten, voorbereidingscentra, diensten die deel uitmaken van de preventieve en gespecialiseerde zorg, trefgroepen van adoptanten en geadopteerden;

2° samen met de diensten en projecten, vermeld in punt 1°, een overkoepelende visie op nazorg uitwerken;

3° expertise rond adoptie bevorderen bij het bestaande hulpverleningsaanbod;

4° de professionalisering van de nazorg ondersteunen;

5° fungeren als aanspreek- en oriëntatiepunt voor geadopteerden, adoptanten en afstandsouders;

6° fungeren als expertisecentrum;

7° een documentatie- en informatiecentrum uitbouwen;

8° advies verlenen op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse Centrale Autoriteit of de Vlaamse Regering met betrekking tot specifieke nazorginitiatieven en -projecten;

9° de trefgroepen inzake adoptie ondersteunen.

Artikel 22

§1. De Vlaamse Regering kan, na advies van de Vlaamse Centrale Autoriteit, een vereniging met als leden adoptanten of geadopteerden of een combinatie van deze personen, als trefgroep erkennen. Om als trefgroep te worden erkend, moet zij voldoen aan de volgende voorwaarden:

1° de vorm aannemen van een vereniging zonder winstoogmerk;

2° in haar beheersorganen respectievelijk adoptanten of geadopteerden de meerderheid laten uitmaken;

3° als doelstelling hebben respectievelijk adoptanten of geadopteerden te ondersteunen en hun belangen te onderkennen en te behartigen.

Artikel 23

§1. De Vlaamse Regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de verlenging van de erkenning van de trefgroepen.Tevens voorziet zij in een beroepsprocedure. De Vlaamse Regering kan bijkomende erkenningsvoorwaarden opleggen.

§2. De erkenning kan door de Vlaamse Regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die zij bepaalt indien de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd. Bij stopzetting van de activiteiten wordt de erkenning ambtshalve geschrapt. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

HOOFDSTUK VII

De zelfstandige adoptie

Artikel 24

§1. Na het vonnis waaruit blijkt dat hij bekwaam en geschikt is om een interlandelijke adoptie aan te gaan, meldt de zelfstandige adoptant zich aan bij de Vlaamse Centrale Autoriteit. Hierbij doet hij, met het oog op de goedkeuring ervan, aangifte van het buitenlandse kanaal dat bij de adoptie bemiddelt.

§2. De adoptant draagt de verantwoordelijkheid voor het goede verloop van de procedure. Binnen vier maanden na de adoptie bezorgt de adoptant een kopie van het adoptiedossier met de gegevens over de afkomst van het kind, namelijk de gegevens over de identiteit van de ouders, de gegevens over het medische verleden van het kind en zijn familie, aan de Vlaamse adoptieambtenaar.

§3. De kosten van de vertaling en de verzending van het dossier vallen ten laste van de adoptant.

§4. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen inzake de zelfstandige adoptie, met inbegrip van het bepalen van de bijdrage in de kosten van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

HOOFDSTUK VIII

Dossiers uit het verleden

Artikel 25

Iedereen die in het bezit is van een adoptiedossier van een derde is verplicht een kopie van dat dossier te bezorgen aan de Vlaamse adoptieambtenaar binnen vier maanden na de inwerkingtreding van dit decreet.

HOOFDSTUK IX

Inzagerecht

Artikel 26

§1.Vanaf de leeftijd van twaalf jaar heeft de geadopteerde recht op inzage van zijn adoptiedossier. Over het verzoek tot inzage van een geadopteerde die de leeftijd van twaalf jaar nog niet heeft bereikt, wordt door de adoptieambtenaar beslist, rekening houdend met de maturiteit van de verzoeker.

§2. Elke inzage moet schriftelijk aan de adoptieambtenaar worden gevraagd. Binnen drie maanden na ontvangst van de aanvraag verleent de adoptieambtenaar inzage van het adoptiedossier of geeft hij aan de verzoeker kennis van zijn weigering als het gaat om een verzoeker die jonger is dan twaalf jaar. Een kind kan zijn adoptiedossier alleen inzien onder begeleiding.

§3. Elke geadopteerde kan de Vlaamse adoptieambtenaar verzoeken om verdere informatie over zichzelf op te vragen.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor de uitoefening van het inzagerecht.

HOOFDSTUK X

Het toezicht

Artikel 27

§1. De Vlaamse Centrale Autoriteit oefent het toezicht uit op de naleving van de bepalingen van dit decreet. De voorbereidingscentra, de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie, de adoptiediensten en het Steunpunt Nazorg verlenen hun medewerking aan de uitoefening van het toezicht.

§2. Het toezicht op de naleving van de erkenningsvoorwaarden, bepaald in hoofdstuk II, III en IV, wordt op stukken of ter plaatse uitgeoefend. De inspectiedienst heeft ter plaatse toegang tot de individuele adoptiedossiers.

§3. De Vlaamse Regering kan boekhoudkundige regels vastleggen.

§4. De Vlaamse Regering kan de regels voor het toezicht en de bevoegdheid van de Vlaamse Centrale Autoriteit nader bepalen.

HOOFDSTUK XI

Strafbepalingen

Artikel 28

§1. Elke persoon die bij adoptie bemiddelt in de zin van dit decreet, zonder in het bezit te zijn van de vereiste erkenning wordt gestraft met een gevangenisstraf van één tot vijf jaar en met een geldboete van 12,50 euro tot 620 euro.

§2. Elke persoon die enig ongeoorloofd materieel voordeel haalt uit een tussenkomst in een adoptie of die met kennis van zaken een persoon heeft geholpen of bijgestaan om de overtreding te plegen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met een geldboete van 2,5 euro tot 25 euro of met één van beide straffen.

§3. De adoptant die in het kader van een zelfstandige adoptie niet binnen vier maanden na de totstandkoming van de adoptie een kopie van de gegevens over de afkomst van het kind, namelijk gegevens over de identiteit van de ouders, gegevens over het medische verleden van het kind en zijn familie, aan de Vlaamse adoptieambtenaar bezorgt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van één maand of met een geldboete van 2,5 euro tot 25 euro.

§4. Iedereen die in het bezit is van een adoptiedossier van een derde en dit dossier niet heeft bezorgd binnen vier maanden na de inwerkingtreding van dit decreet, wordt gestraft met een gevangenisstraf van één maand of met een geldboete van 2,5 tot 25 euro.

HOOFDSTUK XII

Slotbepalingen

Artikel 29

Het decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie en het decreet van 30 april 2004 tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie van kinderen wordt opgeheven.

Artikel 30

De Vlaamse Regering bepaalt de maatregelen die nodig zijn om de overgang van het in artikel 27 vermelde decreet naar dit decreet op een coherente manier te laten verlopen.

Artikel 31

De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Inge VERVOTTE

KINDEFFECTRAPPORTAGE

Methodiek KindEffectRapportage (KER)

(Bijlage bij het ministerieel besluit van 11 juni 2004 houdende de vaststelling van de methodiek kindeffectrapportage)

Te gebruiken vanaf 1 augustus 2004.

I Belangrijke voorafgaande opmerkingen

1. In te vullen en over te maken aan de Coördinatie Aanspreekpunten Kinderrechten uiterlijk op het moment van de **agendering op de Vlaamse regering voor de eerste principiële goedkeuring** en bij voorkeur na overleg met het aanspreekpunt Kinderrechten van de bevoegde administratie/ instelling):

   Coördinatie Aanspreekpunten Kinderrechten
   Markiesstraat 1 - lok. 340
   1000 Brussel
   tel. 02 – 553 33 73
   fax 02 – 553 34 19
   e-mail: joost.vanhaelst@wvc.vlaanderen.be

2. Voor achtergrondinformatie over kinderrechten, kindeffectrapportage (incluis deze methodiek), de aanspreekpunten Kinderrechten … zie: http://www.vlaanderen.be/kinderrechten.

3. Terminologie en afkortingen.

   Als er sprake is van het Verdrag of het **IVRK** wordt verwezen naar het Internationaal Verdrag van 20 november 1989 inzake de Rechten van het Kind, bij decreet van 15 mei 1991 door de Vlaamse Gemeenschap goedgekeurd in België in werking getreden in januari 2002.

   Het **decreet van 15 juli 1997** is het decreet van 15 juli 1997 houdende instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind. Het besluit van de Vlaamse regering van 26 maart 2004 betreffende de instelling van het kindeffectrapport regelt de uitvoering. Dit besluit vervangt de voorgaande uitvoeringsbesluiten. Het is in werking getreden op 1 april 2004.

   Als in deze tekst sprake is van **kind** bedoelen we de minderjarige persoon, nl. iedere persoon jonger dan 18 jaar overeenkomstig artikel 1 van het IVRK.

   De afkorting **KER** staat zowel voor kindeffectrapport als voor kindeffectrapportage.

4. Machtiging aan de coördinerend minister Kinderrechten

   Artikel 2, tweede lid van het bovenvermelde besluit van 26 maart 2004 geeft de coördinerend minister Kinderrechten, dit is de Vlaamse minister die belast is met de coördinatie van het Vlaamse kinderrechtenbeleid, de opdracht een methodiek te verstrekken en toe te zien op de naleving van de kindeffectrapportageverplichting. Een eerste methodiek werd reeds aan de leden van de Vlaamse regering overgemaakt in april 2001. Pro memorie weze hieraan toegevoegd dat ook de Raad van State, het Vlaams Parlement en de Kinderrechtencommissaris toezien op de naleving van deze verplichting.

II Toetsing

1) ***Voorwerp van het KER***

Elk ontwerp van decreet 'voorzover de voorgenomen beslissing kennelijk het belang van het kind rechtstreeks raakt' moet bij de indiening in het Vlaams Parlement vergezeld gaan van een KER, aldus het decreet van 15 juli 1997. Volgens artikel 2, eerste lid van het besluit van de Vlaamse regering van 26 maart 2004 kan een voorontwerp van decreet waarvoor die verplichting geldt enkel door de Vlaamse regering worden goedgekeurd als het vergezeld is van een kindeffectrapport dat is opgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet.
Het is de minister die het voorontwerp voorbereidt die het 'kennelijk belang' inschat. Als de bevoegde minister van oordeel is dat het voorontwerp kennelijk het belang van het kind rechtstreeks raakt en hij een afwijking van de verplichting wenselijk acht, heeft een deskundige commissie de opdracht hem te adviseren. Het kennelijk belang is het enige criterium. Ook kader- en instemmingsdecreten kunnen het belang van het kind kennelijk rechtstreeks raken.
Ook in andere gevallen kan men ervoor kiezen om deze methodiek te gebruiken. De volksvertegenwoordiger zou dat kunnen bij voorstellen van decreet. Dan moet men in de gestelde vragen 'voorontwerp' lezen als 'voorstel'. Voor de Vlaamse regering, de bevoegde minister(s), de administratie kan dit met name interessant zijn voor de inschatting van de effecten op kinderen in het kader van de reguleringsimpactanalyse. Afhankelijk van de beslissing die getoetst wordt, kan het zijn dat 'voorontwerp' dan moet gelezen worden als 'ontwerp'.

Werd deze methodiek gebruikt voor de decretaal verplichte toetsing van een voorontwerp van decreet aan de effecten op kinderen en hun rechten?

☒ Ja ☐ Nee

Geef het opschrift van het betrokken voorontwerp van decreet, of in voorkomend geval van het voorstel van decreet, voorontwerp van besluit, …

Voorontwerp van decreet tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen. Het betreft hier een KER die vooral toegespitst is op de wijzigingen die via dit ontwerp van decreet worden voorgesteld aangezien het niet gaat om een volledig nieuw decreet.

2) ***Welke informatiebronnen hebt u geraadpleegd en/ of kunt u raadplegen?***

In deze vraag wordt gepolst naar de informatiebronnen die u geraadpleegd hebt bij de voorbereiding van het voorontwerp en/ of bij de opmaak van dit KER.
De inschatting van de effecten van beleidsvoornemens op volwassenen en in kinderen in het bijzonder is niet zo eenvoudig. Vandaar dat in deze vraag een aantal websites worden aangereikt waar interessante informatie kan geraadpleegd worden, zowel over de rechten van kinderen als over de feitelijke levenssituatie van kinderen.
Daarenboven heeft het opgeven van de informatiebronnen als grote voordeel dat ze de gegeven antwoorden kunnen onderbouwen.

Kruis uw antwoord aan en motiveer het.
Voeg zo mogelijk een kopie van de standpunten, artikels en uittreksels uit onderzoeken als bijlage toe en/ of vermeld heel duidelijk de gegevens van de geraadpleegde documentatie.

1. Algemene kennis (parate kennis, media, …)

☒ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.

Het Haags Verdrag vormt de grote inspiratiebron voor dit ontwerp van decreet. Het Haags Verdrag werd opgemaakt in het kader van de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van interlandelijke adoptie. Het houdt volledig rekening met het Verdrag van de Verenigde Naties, inzake de rechten van het kind.

2. Overleg met het aanspreekpunt Kinderrechten van de functioneel bevoegde administratie/ instelling en/ of coördinatie aanspreekpunten Kinderrechten (voor de lijst van aanspreekpunten zie: http://www.vlaanderen.be/kinderrechten/)

☒ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.

Aanspreekpunt Kinderrechten was betrokken bij de opstelling van zowel het voorontwerp van decreet als van het KER.

3. Advies Deskundige Commissie Kindeffectrapportage (voor de opdrachten, samenstelling edm. zie uitleg bij vraag II, 1) en: http://www.vlaanderen.be/kinderrechten/)

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

4. Raadpleging Kinderrechtencommissariaat (http://www.kinderrechten.be)

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

Het kinderrechtencommissariaat heeft reeds een advies verleend over het oorspronkelijke voorstel van decreet houdende de regeling van de interlandelijke adoptie ingediend door mevrouw Patricia Ceyssens waarop werd voortgebouwd en dat uiteindelijk leidde tot het decreet van 30 april 2004 tot regeling van de binnenlandse en de interlandelijke adoptie. (stuk 959 (2001-2002) - Nr. 2). Het decreet werd toen aangepast op basis van dit advies en deze bemerkingen werden ook meegenomen bij de wijziging van dit ontwerp van decreet.

5. Raadpleging kinderrechten- en jeugdorganisaties: Kinderrechtencoalitie Vlaanderen (http://www.kinderrechtencoalitie.be), Vlaamse Jeugdraad (http://www.vlaamsejeugdraad.be), Steunpunt Jeugd (http://www.steunpuntjeugd.be/), Centrum voor de Rechten van het Kind (http://www.centrumkinderrechten.org/), Kinderrechtswinkel (http://www.kinderrechtswinkel.be/), …

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

6. Resultaten wetenschappelijk onderzoek (vb.: http://www.cbgs.be/)

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

Onderzoek omtrent het belang van voorbereiding en evaluatie, vergelijkende internationale literatuur.

7. Enquête onder kinderen en jongeren (vb.: http://www.whatdoyouthink.be/, http://www.kjt.org/, …)

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

8. Andere

☒ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.

Overleg met binnenlandse adoptiedienst

3) Werd bij de opstelling van het voorontwerp rekening gehouden met de effecten op kinderen, hun leefsituatie en hun rechten?

Bij deze vraag ligt de nadruk op de vergelijking van de voorgenomen regelgeving met de bestaande regelgeving en/ of situatie.

a) Wat is de huidige situatie en/ of regeling? Beschrijf de effecten op kinderen, hun leefsituatie en hun rechten? Schat deze effecten in als positief of negatief, voor- of nadelig voor kinderen en benoem ze.

- Binnenlandse en buitenlandse adoptie wordt in een decreet op dezelfde manier geregeld. Deze is in overeenstemming met het Haags verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking bij interlandelijke adoptie.
- Er is voorzien in een systeem van inkomensgerelateerde bijdragen en toelagen voor adoptanten die de keuze maken via een adoptiedienst te werken. Dit systeem maakt dat adoptie toegankelijker wordt voor alle inkomensklassen en dat de kosten transparanter worde. Dit heeft dus vooral effecten voor adoptanten en niet zozeer voor adoptiekinderen.
- De Hoge Raad voor Adoptie is een overleg en adviesorgaan die alle betrokkenen bij adoptie verenigt en als doel heeft het beleid op te volgen, knelpunten te signaleren en advies te verlenen aan de Vlaamse Regering. Geadopteerde kinderen zijn hierin vertegenwoordigd. Dit is vanzelfsprekend positief voor de adoptiekinderen.

- De centra geestelijke gezondheidszorg krijgen een extra taak op het gebied van gespecialiseerde nazorg. Voor trefgroepen van adoptiekinderen, adoptieouders en/of afstandsouders wordt een wettelijk kader gecreëerd dat erkenning en subsidiëring mogelijk moet maken. Het nazorgaanbod bij adoptie wordt aldus versterkt en van overheidswege ondersteund. Dit is vanzelfsprekend positief voor adoptiekinderen die problemen hebben.

b) Welke wijzigingen worden door het voorontwerp aangebracht? Welke zijn de te verwachten effecten op kinderen, hun leefsituatie en hun rechten?

-- Binnenlandse adoptie wordt uit het toepassingsgebied van het decreet gehaald en zal afzonderlijk geregeld worden. De te verwachten effecten hiervan op kinderen, hun rechten en hun leefsituatie kunnen slechts ingeschat worden indien de inhoud van die aparte regeling bekend is.
- Het bijdragesysteem voor adoptanten wordt sterk vereenvoudigd, zonder aan het principe zelf van tegemoetkoming in de kosten van adoptiebemiddeling, noch aan de hoogte ervan te raken. Dit heeft vooral effecten voor adoptanten en niet zozeer voor adoptiekinderen.
- Ten gevolge van het decreet op de strategische adviesorganen is het samengaan van advies- en overlegorganen niet meer mogelijk en wordt de Hoge Raad afgeschaft. De Vlaamse Centrale Autoriteit krijgt de uitdrukkelijke taak het structureel overleg te organiseren. Het overleg blijft dus gegarandeerd. Bovendien kan de VCA steeds, hoewel niet uitdrukkelijk als opdracht bepaalt, advizeren en knelpunten signaleren aan de Vlaamse overheid. De effecten op kinderen lijken dus minimaal.
- De bijkomende taak voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg op het gebied van adoptie vervalt. Via het Steunpunt Nazorg behouden de trefgroepen adoptie, dus ook de trefgroepen voor geadopteerde kinderen, wel een stem in het nazorggebeuren en kan binnen het steunpunt nazorg verdere ondersteuning van de trefgroepen bekeken worden. Het steunpunt Nazorg wordt volledig centraal gesteld en krijgt de rol om leemtes op het vlak van nazorg te signaleren. Zij hebben een coördinerende taak en zullen ook het centrale aanspreekpunt zijn voor adoptiekinderen. Op die manier wordt het belang van nazorg zeker erkend en hebben de adoptiekinderen een plaats waar ze terecht kunnen.
- De diensten voor het maatschappelijk onderzoek krijgen nu ook uitdrukkelijk een plaats binnen het adoptiedecreet. Dit is echter louter een gevolg van het feit dat deze diensten niet aangeduid werden in het samenwerkingsakkoord adoptie tussen de federale overheid en de gemeenschappen zoals eerst gepland was. Het samenwerkingsakkoord verwijst echter naar de gemeenschappen voor de aanduiding van die diensten zodat ze dan toch in het decreet een plaats moesten krijgen. Dit feit op zich heeft geen effecten op kinderen.

Werden alternatieve beleidsvoornemens overwogen?

☒ Ja ☐ Nee

Motiveer uw antwoord.
Zo ja, welke alternatieven werden overwogen en waarom werden deze niet weerhouden?
Zo neen, waarom werden er geen alternatieven overwogen?

Er werd overwogen om binnenlandse en buitenlandse adoptie toch op dezelfde wijze te behandelen in hetzelfde decreet. Vanwege de specificiteit van binnenlandse adoptie, zowel op het gebied van juridische procedure als de rol van de adoptiediensten werd beslist hiervoor toch een aparte regeling uit te werken, dit is vooral in het belang van het binnenlandse kind dat voor adoptie wordt afgestaan en voor wie we een regelgeving willen uitwerken die rekening houdt met de specifiteit van binnenlandse adoptie.

Gaf dit kindeffectrapport aanleiding tot een duidelijk aanwijsbare aanpassing van het voorontwerp?

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

Bij de opmaak van het ontwerp van decreet werd permanent rekening gehouden met het belang van de kinderen, juist omdat ze zo centraal staan binnen dit gebeuren;

4) Analyse van de te verwachten effecten op kinderen, hun leefsituatie en hun rechten

§1. Analyse van de te verwachten effecten op de levenssituatie van kinderen

Een belangrijk en moeilijk onderdeel van het KER is het nagaan van de te verwachten effecten op de levenssituatie van kinderen. Bij deze inschatting ligt de nadruk niet zozeer op het juridische dan wel op de feitelijke, concrete levenssituatie. Bij wijze van voorbeeld schuiven we een aantal levensdomeinen naar voor die voor kinderen essentieel zijn. Daaronder mag zeker niet alleen de bevoegdheid van de eigen minister of administratie begrepen worden. Een bevoegdheid heeft per definitie raakpunten met verschillende domeinen en het is de bedoeling die verschillende raakpunten in kaart te brengen.

Wat zijn de te verwachten positieve/ negatieve effecten voor kinderen op de volgende beleidsdomeinen? Duidt zo mogelijk aan wat de verschillen zijn met de effecten op volwassenen?

Motiveer uw antwoord m.b.t. elk beleidsdomein.

Verwijs zo mogelijk steeds naar specifieke bepalingen uit het voorontwerp.

a) Positief:

☐ Gezin

Gezin is zo goed mogelijk voorbereid en geëvalueerd inzake geschiktheid om een kind te adopteren.

☐ Huisvesting

☐ Vrijetijdsbesteding (spel, sport, …)

☐ Gezondheid en welzijn

☐ Mobiliteit

☐ Onderwijs

☐ Milieu

☐ Andere

b) **Negatief:**

☐ Gezin

☐ Huisvesting

☐ Vrijetijdsbesteding (spel, sport, …)

☒ Gezondheid en welzijn

De bijkomende taak inzake nazorg die aan de centra geestelijke gezondheidszorg werd toegekend verarmt in zekere zin het gespecialiseerd nazorgaanbod.

☐ Mobiliteit

☐ Onderwijs

☐ Milieu

☐ Andere:

§2. Toetsing van de te verwachten effecten op kinderen en hun rechten aan het IVRK

De toetsing aan het IVRK zoals hier vooropgesteld, gebeurt aan de hand van twee invalshoeken.
De eerste is een open vraag naar de mate waarin werd rekening gehouden met het IVRK.
De tweede vraagt specifiek naar de toepassing van de vier basisbeginselen. Deze zijn het hoger belang van het kind, het recht van het kind niet gediscrimineerd te worden, het recht van het kind op leven, overleven en ontwikkeling en het recht op participatie. Voor de volledige tekst van deze basisbeginselen alsook van het IVRK en achtergrondinformatie kan de website http://www.vlaanderen.be/kinderrechten geraadpleegd worden. Tussen

haakjes geven we soms een officieuze samenvatting. Of we verwijzen naar andere bepalingen uit het IVRK die als expliciteringen van het betrokken principe kunnen beschouwd worden.

a) Werd bij de opstelling van het voorontwerp, expliciet, rekening gehouden met de bepalingen en beginselen van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind?

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

Door de aard van de materie (interlandelijke adoptie) die inherent over kinderen en kinderrechten gaat en vermits de regelgeving mede werd uitgewerkt om het Vlaamse adoptierecht in overeenstemming te brengen met het Haags verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking bij adoptie wordt er expliciet altijd rekening gehouden met het Haags verdrag en bijgevolg impliciet met het IVRK

b) Zijn de vier basisbeginselen van het Verdrag, zoals hieronder vermeld, van toepassing op het voorontwerp?

Zo ja, kruis een quotering aan van 1 tot en met 5 (1=zeer weinig; 5=zeer veel).
Zo nee, kruis NVT aan (niet van toepassing).

Motiveer uw antwoord mét verwijzing naar de toepasselijke bepalingen uit het voorontwerp.

1. Het hoger belang van het kind (art. 3 IVRK)

- algemeen (alle acties met betrekking tot het kind dienen ten volle rekening te houden met zijn of haar belang): ☐ NVT----☒ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

Binnenlandse adoptie wordt uit het decreet gelift om het een aparte regeling te kunnen geven die nog meer rekening kan houden met de specificiteit van binnenlandse adoptie, waarbij het kind veel nauwere relaties heeft met afstandsmoeder en adoptieouders.

- gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ouders (beide ouders zijn gezamenlijk de eerste verantwoordelijken zijn voor de opvoeding van hun kinderen, zie ook artikel 18 IVRK): ☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- verantwoordelijkheid van de overheid (verplichting van de overheid de ouders bij hun taak te ondersteunen en in adequate zorgen te verlenen wanneer ouders of andere verantwoordelijken ter zake in gebreke blijven):
☐ NVT----☐ 1-----2 ☒ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

Bij de wijzigingen inzake het nazorgaanbod is erover gewaakt dat er toch voldoende ondersteuningsmogelijkheden blijven bestaan.

- verantwoordelijkheid van het kind zelf (overeenkomstig zijn ‘groeiende capaciteiten’, zie ook artikel 5 IVRK):
☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

2. Het recht van het kind op non-discriminatie (art. 2 IVRK)

- algemeen (principe dat alle rechten van toepassing zijn op alle kinderen zonder enige uitzondering): ☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- eerbiediging van de rechten van het kind, ongeacht ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale, etnische of maatschappelijke afkomst, welstand, handicap, geboorte of andere omstandigheid van het kind of van zijn ouder of wettige voogd: ☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- verplichting van de overheid om alle passende maatregelen te nemen om het kind te beschermen tegen alle vormen van discriminatie:
☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

3. Het recht van het kind op leven, overleven en ontwikkeling (art. 6 IVRK)

- algemeen (het inherente recht op leven en de plicht van de overheid het overleven en de ontwikkeling van het kind te waarborgen)
☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- verplichting van de overheid om het kind te beschermen tegen mishandeling door de ouders of door degenen die de verantwoordelijkheid dragen voor de zorg van het kind:

☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- verplichting van de overheid om de nodige preventieve en curatieve maatregelen te nemen inzake gezondheidszorg (zie ook artikel 24 IVRK):
☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- recht op een behoorlijke levensstandaard (zie ook artikel 27 IVRK) :
☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- recht op onderwijs (zie ook artikelen 28- 29 IVK) :
☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

4. Het recht van het kind op participatie (art. 12 IVRK)

- algemeen: ☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- recht van het kind om zijn mening te kennen te geven in alle aangelegenheden die het kind betreffen: ☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- verplichting van de overheid om ervoor te zorgen dat aan de mening van het kind 'in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid' passend belang wordt gehecht :

☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- recht op toegang tot passende informatie (zie ook art. 17):

☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- vrijheid van vereniging (zie ook art. 15 IVRK):

☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

- vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst (zie ook art. 14 IVRK) :

☒ NVT----☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

5) <u>Varia</u>

Een methodiek is per definitie een middel, in dit geval om de gevolgen op kinderen, hun leefsituatie en hun rechten na te gaan. Daarenboven hebben we deze methodiek zo beknopt mogelijk gehouden. Het is dan ook zeer goed mogelijk dat <u>niet</u> alle overwegingen reeds aan bod zijn kunnen komen.

Zijn er nog andere overwegingen die van belang zijn voor kinderen en hun rechten en die hebben meegespeeld bij de opstelling van het voorontwerp, maar die niet aan bod zijn gekomen in dit kindeffectrapport?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, welke?

6) <u>Evaluatie methodiek kindeffectrapport (KER)</u>

We stelden reeds dat een methodiek een middel is. We vinden het dan ook belangrijk om rekening te houden met de opgedane ervaring. Op basis daarvan wordt methodiek geregeld <u>geactualiseerd</u>.

a) Welke moeilijkheden ondervond u bij de opmaak van dit KER?

Vrij theoretische oefening, die in casu weinig bijkomend inzicht heeft opgeleverd.

b) Welke suggesties hebt u om de methodiek KER gebruiksvriendelijker te maken?

I.p.v. theoretische vragenlijsten over hypothetische gevolgen en motiveringen te vragen bij zaken waarvoor vaak geen motivering nodig is, een rapport laten opmaken waarin de mogelijke concrete effecten van een bepaalde voorgestelde regeling kunnen ingeschat en beschreven worden en dit tegen de achtergrond van het IVRK .

7) Beleidsconclusie KER

Naast een algemeen besluit in a) vragen we in b) naar een concreet besluit al dan niet vertaald in het beleid. Zo kunnen bij wijze van besluit van dit KER een aantal, concrete(re) aandachtspunten opgegeven worden die betrekking hebben op de uitvoering van het voorontwerp, eenmaal goedgekeurd.

a) Zal het voorontwerp bijdragen tot de naleving van het IVRK en met name tot een verbetering van de concrete levenssituatie van kinderen in Vlaanderen?

Zo ja, kruis een quotering aan van 0 tot en met 5 (0=in het geheel niet, integendeel; 5=zeer veel).
Zo nee, kruis NVT aan (niet van toepassing) of NB (niet bekend/ niet duidelijk).

☒ NB----☐ NVT---- ☐ 0 ----- ☐ 1-----2 ☐ -----3 ☐ -----4 ☐ -----5 ☐

Motiveer uw antwoord.

b) Heeft dit KER aanleiding gegeven tot een concreet besluit, beleidsvoornemen en/ of -beslissing?

☐ Ja ☒ Nee

Motiveer uw antwoord.

8) Contactpersoon en datum opmaak KER

Het is belangrijk om hier de naam op te geven van de persoon op de administratie die het dossier in concreto behandelt. Dat doet geen afbreuk aan het feit dat de politieke eindverantwoordelijkheid voor het indienen van het ontwerp van decreet en het kindeffectrapport in kwestie bij het Vlaams Parlement bij de regering en de bevoegde minister ligt.

a) Bij wie kan meer informatie verkregen worden over het opgemaakte kindeffectrapport?
(naam, administratieve entiteit, telefoon, e-mail)

Frank Wouters

Kind en Gezin, juridische dienst

02/533.14.54

Frank.Wouters°kindengezin.be

b) Op welke datum werd het KER in deze vorm gefinaliseerd?

30 maart 2005

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VOOR VLAANDEREN

erk door overleg
0 jaar
SERV Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 23 mei 2005
AG/IT/05/50

Mevr. VERVOTTE Inge
Vl. minister Welzijn,Volksgezondheid & Gezin
Koolstraat 35

1000 BRUSSEL

Mevrouw de Minister,

U heeft de SERV bij hoogdringendheid om advies gevraagd over:

- het ontwerp van decreet tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen;
- het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Duitstalige Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse gemeenschapscommissie inzake de tenuitvoerlegging van de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie.

Ik heb de eer u te melden dat de SERV vanuit sociaal-economische invalshoek geen bemerkingen heeft bij de voorgelegde ontwerpen van decreet.

Met de meeste hoogachting,

administrateur-generaal
Pieter Kerremans

Wetstraat 34-36 1040 Brussel Tel: 02.20.90.111 Fax: 02.21.77.008 E-mail: serv@serv.be www.serv.be

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

SG

RAAD VAN STATE - WETGEVING

31 -05- 2005

AFSCHRIFT

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 38.458/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 24 mei 2005 door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht haar, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen", heeft op 26 mei 2005 het volgende advies gegeven:

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

Te dezen wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt:

"Het spoedeisende karakter van de adviesaanvraag heeft te maken met de (inwerking)treding van de federale wet inzake de hervorming van (de) adoptie. Het adoptierecht is in ons land een gemengde bevoegdheid die deels tot de bevoegdheden van de Federale Staat en deels tot de bevoegdheden van de Gemeenschappen behoort. Op 1 september 2005 zou de nieuwe federale wet inzake hervorming van de interlandelijke adoptie in voege treden. Op dat moment moet ook de Vlaamse Gemeenschap in orde zijn met haar regelgeving, om aldus een aantal taken die Vlaamse bevoegdheid zijn, te kunnen uitvoeren conform de federale regelgeving. Omdat dit ontwerp van decreet nog vóór het zomerreces door het Vlaams Parlement moet worden gestemd, vragen wij een advies aan de Raad van State via spoedprocedure."

*
* *

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond [(1)], alsmede van de te vervullen vormvereisten.

*
* *

---

(1) Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder rechtsgrond verstaan de overeenstemming met de hogere rechtsnormen.

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt een regeling van de interlandelijke adoptie in de Vlaamse Gemeenschap.

De stellers van het ontwerp willen in de eerste plaats de regeling inzake de interlandelijke adoptie in de Vlaamse Gemeenschap volledig afstemmen op de federale wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie, laatst gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2004. Eerder dan het bestaande decreet van 30 april 2004 tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie van kinderen aan te passen, wordt geopteerd voor het volledig vervangen van dat decreet, dat overigens nog niet in werking is getreden. Zoals in de memorie van toelichting wordt uiteengezet, is het de bedoeling dat de samenwerking tussen de federale overheid en de gemeenschappen op het domein van de adoptie nog nadere vorm krijgt in een samenwerkingsakkoord; een ontwerp van akkoord is ter informatie aan de Raad van State medegedeeld.

Het ontwerp van decreet brengt voorts ook wijzigingen aan in de regeling voor de erkenning van de adoptiediensten (met het oog op een professionalisering van deze diensten) en in de overheidsstructuren inzake adoptie (met o.m. de afschaffing van de Hoge Raad voor Adoptie).

Anders dan het decreet van 30 april 2004 regelt het ontwerp uitdrukkelijk enkel de interlandelijke adoptie, en niet de binnenlandse adoptie. Uit de door de gemachtigde van de regering verstrekte toelichting blijkt voorts dat het de bedoeling is enkel de adoptie van kinderen die niet in België verblijven, en niet de adoptie (door buitenlandse adoptanten) van kinderen die in België verblijven, te regelen.

Zoals het decreet van 30 april 2004, voorziet ook het ontworpen decreet in de opheffing van het decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie.

BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

4. Zoals de Raad van State reeds eerder heeft uiteengezet, vormt de adoptie een aangelegenheid waarvan sommige aspecten behoren tot de federale bevoegdheid en andere tot de bevoegdheid van de gemeenschappen (2).

Uitgangspunt is dat de federale overheid bevoegd is voor het bepalen van de burgerrechtelijke regels met betrekking tot het statuut van de minderjarigen en van de familie, zoals die vastgesteld zijn in het Burgerlijk Wetboek en in de wetten tot aanvulling ervan (zie het uitdrukkelijk voorbehoud in artikel 5, § 1, II, 6°, a, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen). Die bevoegdheid strekt zich mede uit tot het domein van de adoptie. De federale overheid is aldus bevoegd voor het bepalen van de voorwaarden voor adoptie, en van de vormen, de gevolgen en de herroeping van de adoptie. De federale overheid kan aldus van de geschiktheid van kandidaat-adoptanten om te adopteren een voorwaarde voor de adoptie maken, in welk geval het ook aan die overheid toekomt om te bepalen wat die geschiktheid precies inhoudt en hoe ze moet worden aangetoond.

Uit de bepalingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen in verband met de bijstand aan personen, meer bepaald inzake het gezinsbeleid en de jeugdbescherming (artikel 5, § 1, II, 1° en 6°), kan worden afgeleid dat de gemeenschappen daarentegen bevoegd zijn om regels vast te stellen in verband met de hulp, de begeleiding en de bijstand die verleend kan worden aan kandidaat-adoptanten en adoptanten, en aan kandidaat-geadopteerden en geadopteerden. De gemeenschappen

---

(2) Zie R.v.St., afd. wetg., advies 25.913/8 van 21 januari 1997 over het ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie, *Parl. St.*, Vl. Parl., 1996-97, nr. 677/1, (27), 33-35; R.v.St., afd. wetg., advies 28.953/4 van 26 mei 1999 over het ontwerp dat geleid heeft tot het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 11 juni 1999 "relatif à l'agrément des organismes d'adoption"; R.v.St., afd. wetg., advies 30.036/2 van 29 mei 2000 over het ontwerp dat geleid heeft tot de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie, *Parl. St.*, Kamer, 2000-01, nr. 50-1366-1367/1, (146), 150-153; R.v.St., afd. wetg., advies 33.294/3 van 12 november 2002 over een voorstel dat geleid heeft tot het decreet van 30 april 2004 tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie van kinderen, *Parl. St.*, Vl. Parl., 2001-02, nr. 956/4, pp. 7-8, nr. 3.1; R.v.St., afd. wetg., advies 36.407/4 van 9 februari 2004 over een ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van de Franse Gemeenschap van 31 maart 2004 "relatif à l'adoption", *Parl. St.*, Parl. Fr. Gem., 2003-04, nr. 509/1, (38), 38.

zijn in het kader van de adoptie m.a.w. bevoegd voor drie domeinen: de voorbereiding, de bemiddeling en de nazorg.

5. Het voor advies voorgelegde ontwerp past grotendeels binnen de bevoegdheid van de gemeenschappen. Dit is in het bijzonder het geval met de regelingen inzake de voorbereidingscentra (hoofdstuk II), de adoptiebemiddeling (hoofdstuk III, lees hoofdstuk IV), de Vlaamse Centrale Autoriteit en de adoptieambtenaar (hoofdstuk IV, lees hoofdstuk V), en de nazorg (hoofdstuk V, lees hoofdstuk VI).

6. Hoofdstuk III, dat handelt over het maatschappelijk onderzoek, doet echter wel vragen rijzen.

Volgens artikel 9 wordt het maatschappelijk onderzoek, dat op grond van artikel 346-2 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 1231-29, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek door de jeugdrechtbank wordt bevolen, gevoerd door een door de Vlaamse Regering erkende dienst voor maatschappelijk onderzoek.

De genoemde federale bepalingen voorzien in een maatschappelijk onderzoek naar de geschiktheid van de adoptanten, te bevelen door de jeugdrechtbank [(3)]. Die bepalingen zijn in overeenstemming met de bevoegdheidsverdeling. Zoals hiervóór is uiteengezet, kan de federale overheid van de geschiktheid van kandidaat-adoptanten om te adopteren immers een voorwaarde voor de adoptie maken. Het komt dan ook aan de federale overheid toe om te bepalen wat die geschiktheid precies inhoudt en hoe ze moet

---

(3) Volgens artikel 346-2 van het Burgerlijk Wetboek wordt de geschiktheid tot adoptie door de jeugdrechtbank beoordeeld op grond van een door haar te bevelen maatschappelijk onderzoek. Vooraleer over hun geschiktheid wordt geoordeeld, moeten de personen die een kind wensen te adopteren, de voorbereiding hebben gevolgd die door de bevoegde gemeenschap wordt verstrekt. Artikel 1231-29, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt, specifiek voor de interlandelijke adoptie, dat wanneer de rechtbank beschikt over het attest waaruit blijkt dat de adoptanten de door de gemeenschap georganiseerde voorbereiding hebben gevolgd, zij een maatschappelijk onderzoek beveelt dat haar inlichtingen verschaft over de geschiktheid van de adoptant of van de adoptanten om te adopteren. Tijdens dit maatschappelijk onderzoek worden de diensten die door de bevoegde gemeenschappen zijn aangewezen, geraadpleegd.

worden aangetoond (zie opmerking 4). Niets belet dat de federale wet daarbij voorziet in de raadpleging van diensten die door de gemeenschappen zijn aangewezen.

Op zich kan een gemeenschapsdecreet niet eenzijdig bepalen dat een door de gemeenschap erkende dienst het bedoelde maatschappelijk onderzoek zal uitvoeren. Daardoor treedt de gemeenschap op het terrein van de federale overheid (4).

De Raad van State stelt evenwel vast dat artikel 3 van het ontwerp van samenwerkingsakkoord (zie opmerking 3) bepaalt dat het maatschappelijk onderzoek bedoeld in o.m. artikel 1231-29, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, wordt gevoerd door de dienst aangewezen door de gemeenschappen. Artikel 4 van het ontwerp van samenwerkingsakkoord bepaalt de inhoudelijke vereisten van dit onderzoek.

Bij een samenwerkingsakkoord kunnen de federale overheid en de gemeenschappen overeenkomen dat de federale overheid gebruik mag maken van het maatschappelijk onderzoek gedaan door een dienst van een gemeenschap, voorzover die dienst op een eigen bevoegdheid van de gemeenschap kan steunen om dat maatschappelijk onderzoek uit te voeren. Dit laatste is te dezen het geval: de gemeenschappen kunnen in het kader van hun bevoegdheid inzake hulp, begeleiding en bijstand een maatschappelijk onderzoek doen uitvoeren. Op voorwaarde dat het ontworpen samenwerkingsakkoord effectief wordt gesloten en door de betrokken wetgevers wordt goedgekeurd, kan een bepaling als die van artikel 9 van het thans voorliggende ontwerp dus door de decreetgever vastgesteld worden. Onder die voorwaarde is er dan ook voor hoofdstuk III van het ontwerp evenmin een bevoegdheidsrechtelijk bezwaar.

7. Het ontwerp voorziet in een aantal verplichtingen voor kandidaat-adoptanten en adoptanten. In het bijzonder worden een aantal verplichtingen opgelegd aan de kandidaat-adoptant die een zogenaamde zelfstandige adoptie wenst tot stand te brengen (hoofdstuk VII).

---

(4) Rdpl. R.v.St., afd. wetg., advies 36.407/4 van 9 februari 2004, hiervóór genoemd, pp. 40-41, nr. 3.

Volgens artikel 13 dient de adoptant aan de Vlaamse Centrale Autoriteit mede te delen of hij voor adoptiebemiddeling een beroep doet op een erkende adoptiedienst, dan wel of hij de adoptie zelfstandig tot stand wil brengen. Artikel 24 preciseert, i.v.m. de zelfstandige adoptant, dat deze zich moet melden bij de Vlaamse Centrale Autoriteit, en voegt eraan toe dat hij moet aangeven, met het oog op goedkeuring, welk buitenlands kanaal bij de adoptie bemiddelt. Na de adoptie is de adoptant verplicht een kopie van het adoptiedossier aan de Vlaamse adoptieambtenaar te bezorgen.

In verband met die verplichtingen meent de Raad van State te moeten herinneren aan twee opmerkingen die hij reeds gemaakt heeft in zijn advies over het voorstel dat geleid heeft tot het decreet van 30 april 2004:

- de verplichting om een kopie van het adoptiedossier te bezorgen kan geen betrekking hebben op stukken die behoren tot federale procedures, in het bijzonder de procedures voor de vrederechter (5);

- deze verplichtingen kunnen enkel worden opgelegd aan adoptanten die hun gewone verblijfplaats hebben binnen het Nederlandse taalgebied, niet aan adoptanten die hun gewone verblijfplaats hebben in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad (6).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 19

8. In artikel 19, § 2, 6°, van het ontwerp wordt bepaald dat de Vlaamse Centrale Autoriteit o.m. de opdrachten dient te vervullen, vermeld in artikel 362-3 van het Burgerlijk Wetboek. Dit laatste artikel heeft betrekking op de adoptie van een kind dat zijn gewone verblijfplaats heeft in België.

---

(5) R.v.St., afd. wetg., advies 33.294/3 van 12 november 2002, aangehaald, pp. 11-12, nr. 5.3.

(6) Zelfde advies, p. 13, nr. 6.

Gelet op de bedoeling van de stellers van het ontwerp om dit soort adopties niet in het ontworpen decreet te regelen (zie opmerking 3), dient de verwijzing naar artikel 362-3 van het Burgerlijk Wetboek te worden weggelaten.

Artikel 26

9. Artikel 26 van het ontwerp beoogt aan de geadopteerde vanaf de leeftijd van twaalf jaar een recht op inzage in zijn adoptiedossier te verlenen. Vanaf die leeftijd kan de inzage niet geweigerd worden. Tot de leeftijd van achttien jaar vindt de inzage plaats onder begeleiding.

In het advies over het voorstel dat geleid heeft tot het decreet van 30 april 2004 heeft de Raad van State i.v.m. een soortgelijke bepaling opgemerkt dat artikel 30 van het Verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend te 's-Gravenhage op 29 mei 1993, het kind het recht geeft tot toegang tot de gegevens omtrent zijn afkomst. Dit recht is echter niet onbeperkt. Uit de verdragsbepalingen volgt dat de overheden mogen en moeten rekening houden met nationale en internationale regels die hen zouden verplichten om, ter bescherming van bijvoorbeeld rechten of belangen van derden, de toegang van het kind tot de hemzelf betreffende gegevens te beperken [(7)].

In dat advies is voorts verwezen naar de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, met name het arrest Gaskin van 7 juli 1989, het arrest M.G./Verenigd Koninkrijk van 24 september 2002, en de beslissing van 16 oktober 2001 over de ontvankelijkheid in de zaak Odièvre/Frankrijk [(8)]. Uit die zaken is afgeleid "dat het toekennen van een absoluut recht van toegang van het kind tot het hem betreffende adoptiedossier geenszins vanzelfsprekend is, en dat zulk recht integendeel in botsing kan komen met de rechten (o.m. het recht op eerbiediging van het privé-leven) en de belangen

---

(7) R.v.St., afd. wetg., advies 33.294/3 van 12 november 2002, aangehaald, p. 21, nr. 24.1.

(8) Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna E.H.R.M.), 7 juli 1989, Gaskin/Verenigd Koninkrijk, Publ. Court, reeks A, vol. 160, E.H.R.M., 24 september 2002, M.G./Verenigd Koninkrijk, nr. 39393/98, en E.H.R.M., beslissing over de ontvankelijkheid, 16 oktober 2001, Odièvre/Frankrijk, nr. 42326/98, aangehaald in het genoemde advies 33.294/3, pp. 22-23, nr. 24.2.

.../...

van derden. Er kan in het bijzonder gedacht worden aan de rechten en belangen van de natuurlijke ouders (die bij een interlandelijke adoptie in het buitenland verblijven) en aan die van de adoptanten" (9).

Ondertussen heeft de grote kamer van het Europees Hof uitspraak ten gronde gedaan in de genoemde zaak Odièvre. Bij arrest van 13 februari 2003 heeft het Hof geoordeeld dat de weigering om aan de verzoekster, een geadopteerd kind, de identiteit van haar natuurlijke moeder mee te delen, geen schending inhield van het recht op eerbiediging van haar privé-leven, gewaarborgd bij artikel 8 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens. Het Hof had daarbij oog voor het feit dat de Franse wetgever met het toenmalige systeem van de anonieme bevallingen de bescherming van de belangen van de moeder beoogde. De belangen van het kind werden overigens niet helemaal opgeofferd aan die van de moeder: aan het kind werd toegang verleend tot bepaalde gegevens m.b.t. haar afkomst, zonder dat die evenwel een identificatie van haar moeder toelieten (10).

Zoals in de memorie van toelichting wordt benadrukt, kiezen de stellers van het voorliggende ontwerp van decreet voor een "absoluut" recht van de geadopteerde op inzage van zijn dossier. Er wordt m.a.w. niet voorzien in een systeem dat het mogelijk maakt om oog te hebben voor de belangen van derden. Dit laatste zou bijvoorbeeld kunnen door te bepalen dat geval per geval nagegaan moet worden of, en in welke mate, op het verzoek van een geadopteerde tot inzage van zijn dossier kan worden ingegaan.

Zo de stellers van het ontwerp bij de gekozen optie willen blijven, zouden zij in elk geval in de memorie van toelichting moeten uiteenzetten waarom het absoluut recht van toegang tot het adoptiedossier te dezen niet strijdig is met de rechten van betrokken derden.

---

(9) Zelfde advies, pp. 23-24, nr. 24.3.

(10) E.H.R.M., 13 februari 2003, Odièvre/Frankrijk, nr. 42326/98, ECHR, 2003-III.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	D. ALBRECHT,	staatsraad, voorzitter,
	P. LEMMENS, B. SEUTIN,	staatsraden,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS D. ALBRECHT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

De Vlaamse Regering,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

Besluit:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Dit decreet is van toepassing op de interlandelijke adoptie van een kind, zijnde een persoon van minder dan achttien jaar.

Artikel 3

In dit decreet wordt verstaan onder:

1° interlandelijke adoptie: de adoptie zoals omschreven in artikel 360-2 van het Burgerlijk Wetboek;

2° adoptant: een persoon of personen zoals vermeld in artikel 343, §1, van het Burgerlijk Wetboek;

3° afstandsouder: een ouder die voor zichzelf heeft uitgemaakt een kind af te staan;

4° adoptiebemiddeling: elke activiteit van een tussenpersoon die ertoe strekt een adoptie van een kind te realiseren;

5° adoptiedienst: een door de Vlaamse Regering erkende instelling die aan adoptiebemiddeling doet en de eerste nazorg verstrekt;

6° buitenlands kanaal: een instantie, instelling of persoon in het herkomstland van het kind die bij interlandelijke adoptie bemiddelt;

7° zelfstandige adoptie: de adoptie waarbij de adoptant geen beroep doet op een adoptiedienst en de adoptie zelfstandig tot stand brengt;

8° Vlaamse Centrale Autoriteit: de dienst aangewezen binnen Kind en Gezin, die belast is met de nakoming van de door het Haagse Verdrag opgelegde verplichtingen en opdrachten, vermeld in dit decreet;

9° Vlaamse adoptieambtenaar: de ambtenaar, benoemd binnen de Vlaamse Centrale Autoriteit, die de taken vervult die hem door dit decreet toegewezen worden;

10° Haags Verdrag: het verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend in Den Haag op 29 mei 1993.

HOOFDSTUK II

De voorbereidingscentra

AFDELING I

De voorbereiding

Artikel 4

De voorbereiding, vermeld in artikel 346-2, eerste lid, en artikel 361-1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek wordt gevolgd in een door de Vlaamse Regering erkend voorbereidingscentrum.

Na zijn aanmelding verwijst de Vlaamse Centrale Autoriteit de adoptant naar het voorbereidingscentrum van zijn keuze. De voorbereiding wordt gegeven binnen een redelijke termijn nadat de adoptant zich bij het voorbereidingscentrum aangeboden heeft. Aan het einde van de voorbereiding geeft het voorbereidingscentrum aan de

adoptant een attest waaruit blijkt dat hij de voorbereiding heeft gevolgd.

Artikel 5

De Vlaamse Regering bepaalt de algemene inhoud en de minimumduur van de voorbereiding.

De Vlaamse Centrale Autoriteit keurt de voorbereidingsprogramma's goed en bepaalt de momenten waarop de voorbereiding wordt gegeven.

De Vlaamse Centrale Autoriteit kan nadere richtlijnen vastleggen met betrekking tot het voorbereidingsprogramma en het volgen ervan door kandidaat-adoptanten.

AFDELING II

Erkenning van de voorbereidingscentra

Artikel 6

§1. De Vlaamse Regering erkent de voorbereidingscentra op advies van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

§2. Om erkend te worden moet het voorbereidingscentrum aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° uitsluitend doelstellingen zonder winstoogmerk nastreven;

2° een goedgekeurd voorbereidingsprogramma kwaliteitsvol aanbieden;

3° beschikken over een team dat is samengesteld zoals bepaald door de Vlaamse Regering;

4° elke adoptant aanvaarden die zich meldt voor het volgen van een voorbereidingsprogramma;

5° de persoonlijke levenssfeer van de adoptant eerbiedigen en, zonder enige vorm van discriminatie, zijn ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging respecteren.

§3. De erkenning wordt verleend voor minimaal twee jaar en maximaal vijf jaar en kan voor dezelfde termijnen worden verlengd. Het erkende voorbereidingscentrum moet, om erkend te blijven of opnieuw erkend te worden, de volgende verplichtingen naleven:

1° de discretie en het beroepsgeheim in acht nemen ten aanzien van de informatie die over de adoptanten wordt verkregen;

2° regelmatig in het overleg tussen de verschillende actoren interlandelijke adoptie participeren;

3° iedereen die zich voor de voorbereiding aanbiedt, registreren;

4° een jaarverslag opmaken en het in de loop van het eerste trimester dat volgt op het einde van elk boekjaar toesturen aan de Vlaamse Centrale Autoriteit. De inhoud van het jaarverslag wordt door de Vlaamse Regering bepaald.

§4. De Vlaamse Regering kan de in §2 en §3 bedoelde voorwaarden nader omschrijven.

§5. De Vlaamse Regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de hernieuwing van de erkenning van de voorbereidingscentra. Tevens voorziet ze in een beroepsprocedure.

§6. De Vlaamse Regering stelt een programmering van de voorbereidingscentra op.

Artikel 7

De erkenning van een voorbereidingscentrum kan door de Vlaamse Regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die ze bepaalt als de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd. Bij stopzetting van de activiteiten wordt de erkenning ambtshalve geschrapt.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

AFDELING III

Kosten van de voorbereiding en subsidiëring van de voorbereidingscentra

Artikel 8

Een deel van de kostprijs van de voorbereiding is ten laste van de adoptant. De Vlaamse Regering

bepaalt het bedrag dat de adoptant bijdraagt aan de voorbereiding.

De erkende voorbereidingscentra ontvangen de volgende subsidies:

1° een jaarlijkse subsidie voor personeels- en werkingskosten;

2° een jaarlijkse subsidie op basis van het aantal gerealiseerde voorbereidingssessies.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen voor de subsidiëring van het voorbereidingscentrum.

HOOFDSTUK III

Maatschappelijk onderzoek

AFDELING I

Het maatschappelijk onderzoek

Artikel 9

Het maatschappelijk onderzoek dat krachtens artikel 346-2 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 1231-29, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek door de jeugdrechtbank wordt bevolen, wordt gevoerd door een door de Vlaamse Regering erkende dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie.

Nadat de jeugdrechtbank de adoptant heeft doorverwezen naar een dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie, neemt die dienst onverwijld contact op met de adoptant. De dienst meldt elke nieuwe aanvraag aan de Vlaamse Centrale Autoriteit.

De Vlaamse Centrale Autoriteit kan nadere richtlijnen bepalen inzake de wijze waarop het maatschappelijk onderzoek gevoerd wordt conform artikel 1231-29 van het Gerechtelijk Wetboek en de bepalingen van een samenwerkingsakkoord met de federale overheid.

AFDELING II

De erkenning van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie

Artikel 10

§1. De Vlaamse Regering erkent de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie op advies van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

§2. Om erkend te worden moet de dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° beschikken over een team dat is samengesteld zoals bepaald door de Vlaamse Regering;

2° de persoonlijke levenssfeer van de adoptant eerbiedigen en, zonder enige vorm van discriminatie, zijn ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging respecteren.

§3. De erkenning wordt verleend voor minimaal twee jaar en maximaal vijf jaar en kan voor dezelfde termijnen worden verlengd. De erkende dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie moet, om erkend te blijven of opnieuw erkend te worden, de volgende verplichtingen naleven:

1° de discretie en het beroepsgeheim in acht nemen ten aanzien van de informatie die over de adoptanten wordt verkregen;

2° regelmatig in het overleg tussen de verschillende actoren van interlandelijke adoptie participeren;

3° iedereen die zich voor het maatschappelijk onderzoek aanbiedt, registreren en aanmelden bij de Vlaamse Centrale Autoriteit;

4° een jaarverslag opmaken en het in de loop van het eerste trimester dat volgt op het einde van elk boekjaar toesturen aan de Vlaamse Centrale Autoriteit. De inhoud van het jaarverslag wordt door de Vlaamse Regering bepaald;

5° de taken, vermeld in artikel 9, kwaliteitsvol uitvoeren.

§4. De Vlaamse Regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de hernieuwing van de erkenning van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie. Tevens voorziet ze in een beroepsprocedure.

§5. De Vlaamse Regering stelt een programmering van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie op.

Artikel 11

De erkenning van een dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie kan door de Vlaamse Regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die ze bepaalt als de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd. Bij stopzetting van de activiteiten wordt de erkenning ambtshalve geschrapt.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

AFDELING III

De subsidiëring van de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie

Artikel 12

De erkende diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie ontvangen de volgende subsidies:

1° een jaarlijkse subsidie voor personeels- en werkingskosten;

2° een jaarlijkse subsidie op basis van het aantal gerealiseerde onderzoeken.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen voor de subsidiëring van de dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie.

HOOFDSTUK IV

Adoptiebemiddeling

AFDELING I

Keuze van de adoptant

Artikel 13

De adoptant van wie in het kader van een interlandelijke adoptie overeenkomstig artikel 1231-31 van het Gerechtelijk Wetboek de bekwaamheid en de geschiktheid om te adopteren is vastgesteld, kan voor adoptiebemiddeling een beroep doen op een erkende adoptiedienst of kan de adoptie zelfstandig tot stand brengen. De adoptant deelt zijn keuze mee aan de Vlaamse Centrale Autoriteit.

AFDELING II

Taken van de adoptiediensten

Artikel 14

§1. Een adoptiedienst treedt op als tussenpersoon inzake adoptie met als taak te bemiddelen en de eerste nazorg te verstrekken.

§2. De taken inzake adoptiebemiddeling zijn:

1° mede op grond van de kindstudie, de juridische en sociaal-psychologische adopteerbaarheid van het kind nagaan;

2° de adoptanten voorbereiden op de komst van het kind;

3° de voortgang van de individuele adoptiedossiers begeleiden;

4° een adoptiesamenwerking aangaan met de buitenlandse kanalen die goedgekeurd zijn door de Vlaamse Centrale Autoriteit;

5° de adoptie opvolgen zoals bepaald is in de voorschriften en wettelijke bepalingen van de staat van herkomst;

6° de aankomst van het kind in België melden bij de Vlaamse Centrale Autoriteit.

§3. De taken inzake de eerste nazorg zijn:

1° de adoptant en het geadopteerde kind bijstaan na de komst van de geadopteerde in het gezin en nazorg verlenen gedurende de eerste fase van hechting en integratie;

2° de adoptant op de hoogte stellen van de bestaande nazorg voor adopties.

§4. De adoptiedienst stelt een schriftelijke overeenkomst op met elke adoptant waarvoor hij bemiddelt. In die overeenkomst wordt zo exact mogelijk de procedure, de kostprijs, de duur en de gewaarborgde dienstverlening omschreven.

§5. Van ieder adoptiedossier moet de adoptiedienst, binnen vier maanden na de totstandkoming van de adoptie, een kopie bezorgen aan de Vlaamse adoptieambtenaar. De adoptiediensten die bestaan voor de inwerkingtreding van dit decreet moeten, binnen vier maanden na inwerkingtreding, een kopie van alle dossiers van de gerealiseerde adopties die in hun bezit zijn aan de Vlaamse adoptieambtenaar toesturen.

§6. De Vlaamse Regering kan de taken, bepaald in §2 tot §5, nader bepalen.

AFDELING III

Erkenning van de adoptiediensten

Artikel 15

§1. De Vlaamse Regering erkent de adoptiediensten op advies van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

§2. Om erkend te worden moet de adoptiedienst aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° optreden als een vereniging zonder winstoogmerk of als een publiekrechtelijke rechtspersoon;

2° adoptiebemiddeling en het verstrekken van de eerste nazorg als voornaamste taak hebben;

3° beschikken over of een beroep kunnen doen op een interdisciplinair team dat is samengesteld zoals bepaald door de Vlaamse Regering;

4° geleid worden door een persoon die beschikt over de kwalificaties zoals bepaald door de Vlaamse Regering;

5° beschikken over voldoende infrastructuur om de opgelegde verplichtingen uit te voeren en de continuïteit van de dienst te verzekeren;

6° de persoonlijke levenssfeer van de adoptant eerbiedigen en, zonder enige vorm van discriminatie, zijn ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging respecteren.

§3. De erkenning wordt verleend voor een periode van minimaal twee jaar en maximaal vijf jaar en kan voor dezelfde termijnen worden verlengd. De erkende adoptiedienst moet, om erkend te blijven of opnieuw erkend te worden, de volgende verplichtingen naleven:

1° elke aanvraag van een adoptant die aan de voorwaarden, vermeld in artikel 13, voldoet, aanvaarden;

2° de taken vermeld in artikel 14 van dit decreet kwaliteitsvol uitvoeren;

3° een jaarverslag opmaken en het in de loop van het eerste trimester dat volgt op het einde van elk boekjaar toesturen aan de Vlaamse Centrale Autoriteit. De inhoud van het jaarverslag wordt door de Vlaamse Regering bepaald;

4° regelmatig participeren in het overleg tussen de verschillende actoren in interlandelijke adoptie.

§4. De Vlaamse Regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de hernieuwing van de erkenning van de adoptiediensten. Tevens voorziet ze in een beroepsprocedure.

§5. De Vlaamse Regering stelt een programmering van de adoptiediensten op.

Artikel 16

§1. De erkenning van de adoptiedienst kan door de Vlaamse Regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die ze bepaalt als de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd of als een ernstig vermoeden bestaat dat de adoptiebemiddeling niet gebeurt in het belang van het kind. Bij intrekking of schorsing van de erkenning of wanneer een adoptiedienst zijn activiteit stopzet, treft de Vlaamse Centrale Autoriteit maatregelen in verband met afwerking en overdracht van dossiers.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

AFDELING IV

Kosten van adoptiebemiddeling en subsidiëring van de adoptiediensten

Artikel 17

§1. De adoptant die voor adoptiebemiddeling een beroep doet op een erkende adoptiedienst betaalt aan de adoptiedienst een forfaitaire bijdrage als bijdrage in de dossierkosten in België, de dossierkosten in het herkomstland en de kosten voor nazorg. Deze forfaitaire bijdrage houdt rekening met het belastbaar inkomen en de gezinssamenstelling van de adoptant.

De Vlaamse Regering bepaalt welke kosten als dossierkosten in België, dossierkosten in het herkomstland en kosten voor nazorg beschouwd worden en stelt de barema's vast. Behalve de reis- en verblijfkosten mogen geen andere kosten door de adoptiedienst aangerekend worden aan de adoptant.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de verdere regels en voorwaarden voor de aanrekening van de bijdragen in de kosten van een adoptie.

Artikel 18

De erkende adoptiediensten ontvangen de volgende subsidies:

1° een jaarlijkse subsidie voor personeels- en werkingskosten;

2° een jaarlijkse subsidie voor de dossierkosten.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen voor de subsidiëring van de adoptiedienst.

HOOFDSTUK V

De Vlaamse Centrale Autoriteit en de adoptieambtenaar

Artikel 19

§1. De Vlaamse Centrale Autoriteit is de binnen Kind en Gezin aangewezen dienst.

§2. De Vlaamse Centrale Autoriteit is belast met de volgende opdrachten:

1° de opdrachten, bepaald in dit decreet;

2° informatie verstrekken over alle aspecten van adoptie aan de adoptant;

3° de registratie van de adoptanten die zich aanmelden voor adoptie, de doorverwijzing van de adoptant naar een voorbereidingscentrum en de inning van de bijdrage van de adoptant in de kosten van de voorbereiding;

4° de registratie van de keuze van de adoptant voor adoptiebemiddeling of zelfstandige adoptie en, bij adoptie via adoptiebemiddeling, het doorsturen van het verslag bedoeld in artikel 1231-32 van het Gerechtelijk Wetboek aan de adoptiedienst die de adoptant gekozen heeft;

5° bij zelfstandige adoptie:

a) de adoptant op de hoogte brengen van de bestaande nazorg in Vlaanderen;

b) onderzoek en goedkeuring van het aangebrachte kanaal en het onverwijld doorsturen van het vonnis betreffende de bekwaamheid en de geschiktheid van de adoptant en het verslag, vermeld in artikel 1231-32 van het Gerechtelijk Wetboek, aan

de bevoegde autoriteit van de staat van herkomst;

6° de opdrachten, vermeld in artikel 361-3 van het Burgerlijk Wetboek;

7° de voortgangsrapportage van de adoptie organiseren en bewaken;

8° eventueel aan binnenlandse en buitenlandse overheden informatie verstrekken over de regelgeving inzake adoptie alsook over andere relevante gegevens;

9° de samenwerking met de buitenlandse overheden bewerkstelligen zodat bij interlandelijke adopties het belang van het kind en zijn fundamentele rechten worden gewaarborgd en de rechtsregels van de gemeenschappen, federale en internationale overheden worden gerespecteerd;

10° erkende adoptiediensten begeleiden bij het tot stand brengen van een samenwerkingsverband in het buitenland, concrete bemiddelingsprocedures ontwikkelen en de concrete adoptiebemiddeling evalueren en verbeteren;

11° bemiddelen tussen de bevoegde buitenlandse overheden en de erkende Vlaamse diensten;

12° buitenlandse kanalen goedkeuren;

13° op verzoek van de Vlaamse Regering of op eigen initiatief advies uitbrengen met betrekking tot de intrekking of schorsing van de erkenning van een voorbereidingscentrum, een dienst voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie of een adoptiedienst;

14° ter uitvoering van de opdrachten, vastgelegd in punt 6° tot 9°, werkafspraken maken met de federale overheid en de andere gemeenschappen;

15° jaarlijks een activiteitenverslag uitbrengen dat wordt bezorgd aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement;

16° ontwikkelen of ondersteunen van programma's in binnen- en buitenland die de doelstellingen ondersteunen van het Haags Verdrag en van het Internationaal Verdrag van 20 november 1989 inzake de Rechten van het Kind, door België geratificeerd en goedgekeurd bij de wet van 25 november 1991;

17° structureel overleg organiseren tussen alle betrokken partners uit het adoptiewerkveld, namelijk de voorbereidingscentra, de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie, de adoptiediensten, het Steunpunt Nazorg en erkende trefgroepen.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen met betrekking tot de werking van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

Artikel 20

§1. Binnen de Vlaamse Centrale Autoriteit wordt een Vlaamse adoptieambtenaar benoemd.

§2. De Vlaamse adoptieambtenaar heeft de volgende taken:

1° alle dossiers over adoptie bewaren;

2° inzage verlenen in de adoptiedossiers volgens de regels bepaald in dit decreet;

3° bijstand verlenen aan geadopteerden die op zoek zijn naar gegevens over hun adoptiedossier en eventueel terzake zelf actie ondernemen.

§3. De Vlaamse adoptieambtenaar gaat na of een adoptiedossier dat werd overgedragen door een erkende adoptiedienst of een zelfstandige adoptant volledig is en vraagt, in voorkomend geval, elke nadere informatie op.

HOOFDSTUK VI

Nazorg

Artikel 21

§1. De Vlaamse Regering richt een Steunpunt Nazorg Adoptie op. Deze organisatie neemt de vorm aan van een vereniging zonder winstoogmerk en neemt in zijn beheersorgaan een vertegenwoordiger op van respectievelijk de adoptie-

diensten, de voorbereidingscentra, de trefgroepen en de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie. De Vlaamse Regering stelt nadere regels over de werking en de subsidiëring ervan op.

§2. Het Steunpunt Nazorg Adoptie heeft de volgende opdrachten:

1° netwerken opzetten tussen bestaande diensten en projecten die een rol spelen in de nazorg bij adoptie, waartoe zeker gerekend worden: adoptiediensten, voorbereidingscentra, diensten die deel uitmaken van de preventieve en gespecialiseerde zorg, trefgroepen van adoptanten en geadopteerden;

2° samen met de diensten en projecten, vermeld in punt 1°, een overkoepelende visie op nazorg uitwerken;

3° expertise rond adoptie bevorderen bij het bestaande hulpverleningsaanbod;

4° de professionalisering van de nazorg ondersteunen;

5° fungeren als aanspreek- en oriëntatiepunt voor geadopteerden, adoptanten en afstandsouders;

6° fungeren als expertisecentrum;

7° een documentatie- en informatiecentrum uitbouwen;

8° advies verlenen op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse Centrale Autoriteit of de Vlaamse Regering met betrekking tot specifieke nazorginitiatieven en -projecten;

9° de trefgroepen inzake adoptie ondersteunen.

Artikel 22

§1. De Vlaamse Regering kan, na advies van de Vlaamse Centrale Autoriteit, een vereniging met als leden adoptanten of geadopteerden of een combinatie van deze personen, als trefgroep erkennen. Om als trefgroep te worden erkend, moet zij voldoen aan de volgende voorwaarden:

1° de vorm aannemen van een vereniging zonder winstoogmerk;

2° in haar beheersorganen respectievelijk adoptanten of geadopteerden de meerderheid laten uitmaken;

3° als doelstelling hebben respectievelijk adoptanten of geadopteerden te ondersteunen en hun belangen te onderkennen en te behartigen.

Artikel 23

§1. De Vlaamse Regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de verlenging van de erkenning van de trefgroepen. Tevens voorziet zij in een beroepsprocedure. De Vlaamse Regering kan bijkomende erkenningsvoorwaarden opleggen.

§2. De erkenning kan door de Vlaamse Regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die zij bepaalt indien de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd. Bij stopzetting van de activiteiten wordt de erkenning ambtshalve geschrapt. De Vlaamse Regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

HOOFDSTUK VII

De zelfstandige adoptie

Artikel 24

§1. Na het vonnis waaruit blijkt dat hij bekwaam en geschikt is om een interlandelijke adoptie aan te gaan, meldt de zelfstandige adoptant zich aan bij de Vlaamse Centrale Autoriteit. Hierbij doet hij, met het oog op de goedkeuring ervan, aangifte van het buitenlandse kanaal dat bij de adoptie bemiddelt.

§2. De adoptant draagt de verantwoordelijkheid voor het goede verloop van de procedure. Binnen vier maanden na de adoptie bezorgt de adoptant een kopie van het adoptiedossier met de gegevens over de afkomst van het kind, namelijk de gege-

vens over de identiteit van de ouders, de gegevens over het medische verleden van het kind en zijn familie, aan de Vlaamse adoptieambtenaar.

§3. De kosten van de vertaling en de verzending van het dossier vallen ten laste van de adoptant.

§4. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen inzake de zelfstandige adoptie, met inbegrip van het bepalen van de bijdrage in de kosten van de Vlaamse Centrale Autoriteit.

HOOFDSTUK VIII

Dossiers uit het verleden

Artikel 25

Iedereen die in het bezit is van een adoptiedossier van een derde is verplicht een kopie van dat dossier te bezorgen aan de Vlaamse adoptieambtenaar binnen vier maanden na de inwerkingtreding van dit decreet.

HOOFDSTUK IX

Inzagerecht

Artikel 26

§1.Vanaf de leeftijd van twaalf jaar heeft de geadopteerde recht op inzage van zijn adoptiedossier. Over het verzoek tot inzage van een geadopteerde die de leeftijd van twaalf jaar nog niet heeft bereikt, wordt door de adoptieambtenaar beslist, rekening houdend met de maturiteit van de verzoeker.

§2. Elke inzage moet schriftelijk aan de adoptieambtenaar worden gevraagd.

Binnen drie maanden na ontvangst van de aanvraag verleent de adoptieambtenaar inzage van het adoptiedossier of geeft hij aan de verzoeker kennis van zijn weigering als het gaat om een verzoeker die jonger is dan twaalf jaar. Een kind kan zijn adoptiedossier alleen inzien onder begeleiding.

§3. Elke geadopteerde kan de Vlaamse adoptieambtenaar verzoeken om verdere informatie over zichzelf op te vragen.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden voor de uitoefening van het inzagerecht.

HOOFDSTUK X

Het toezicht

Artikel 27

§1. De Vlaamse Centrale Autoriteit oefent het toezicht uit op de naleving van de bepalingen van dit decreet. De voorbereidingscentra, de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie, de adoptiediensten en het Steunpunt Nazorg verlenen hun medewerking aan de uitoefening van het toezicht.

§2. Het toezicht op de naleving van de erkenningsvoorwaarden, bepaald in de hoofdstukken II, III en IV, wordt op stukken of ter plaatse uitgeoefend. De inspectiedienst heeft ter plaatse toegang tot de individuele adoptiedossiers.

§3. De Vlaamse Regering kan boekhoudkundige regels vastleggen.

§4. De Vlaamse Regering kan de regels voor het toezicht en de bevoegdheid van de Vlaamse Centrale Autoriteit nader bepalen.

HOOFDSTUK XI

Strafbepalingen

Artikel 28

§1. Elke persoon die bij adoptie bemiddelt in de zin van dit decreet, zonder in het bezit te zijn van de vereiste erkenning wordt gestraft met een gevangenisstraf van één tot vijf jaar en met een geldboete van 12,50 euro tot 620 euro.

§2. Elke persoon die enig ongeoorloofd materieel voordeel haalt uit een tussenkomst in een adoptie of die met kennis van zaken een persoon heeft geholpen of bijgestaan om de overtreding te ple-

één maand tot één jaar en met een geldboete van 2,5 euro tot 25 euro of met één van beide straffen.

§3. De adoptant die in het kader van een zelfstandige adoptie niet binnen vier maanden na de totstandkoming van de adoptie een kopie van de gegevens over de afkomst van het kind, namelijk gegevens over de identiteit van de ouders, gegevens over het medische verleden van het kind en zijn familie, aan de Vlaamse adoptieambtenaar bezorgt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van één maand of met een geldboete van 2,5 euro tot 25 euro.

§4. Iedereen die in het bezit is van een adoptiedossier van een derde en dit dossier niet heeft bezorgd binnen vier maanden na de inwerkingtreding van dit decreet, wordt gestraft met een gevangenisstraf van één maand of met een geldboete van 2,5 tot 25 euro.

HOOFDSTUK XII

Slotbepalingen

Artikel 29

Het decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie en het decreet van 30 april 2004 tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie van kinderen wordt opgeheven.

Artikel 30

De Vlaamse Regering bepaalt de maatregelen die nodig zijn om de overgang van het in artikel 29 vermelde decreet naar dit decreet op een coherente manier te laten verlopen.

Artikel 31

De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel, 3 juni 2005.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Inge VERVOTTE

BIJLAGE BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING :

REGULERINGSIMPACTANALYSE

RIA

dd/mm/jj

Reguleringsimpactanalyse voor het decreet tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen

1 Titel

Decreet tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen.

2 Aanleiding en doel

Aanleiding

Op 21 april 2004 keurde het Vlaamse Parlement het decreet tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie goed (B.S. 8 september 2004). Een nieuw adoptiedecreet was noodzakelijk vermits de federale wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie voor een gewijzigd federaal kader heeft gezorgd. Binnen dit nieuwe kader blijven de gemeenschappen bevoegd voor de voorbereiding op adoptie (die voortaan verplicht wordt voor alle adoptanten), de adoptiebemiddeling en de nazorg. Het zal echter de jeugdrechter zijn die zich voortaan dient uit te spreken over de geschiktheid tot adopteren. Bovendien werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om tegemoet te komen aan een aantal knelpunten die binnen de bestaande regeling van de interlandelijke adoptie werden ervaren. Zo worden o.m. de professionalisering van de diensten versterkt door hen een substantiële en structurele subsidie toe te kennen en wordt de hoge financiële drempel voor adoptie weggewerkt door middel van een systeem van tegemoetkomingen in de kosten van een adoptie. Ook de nazorg krijgt een uitdrukkelijke plaats in het decreet.

Het voornoemde decreet trad nog niet in werking en er werden nog geen uitvoeringsbesluiten genomen. In het najaar kondigde de Minister van Justitie aan dat de federale wet nog op een aantal punten diende te worden aangepast. Hierdoor werd 1 september 2005 als nieuwe datum van inwerkingtreding naar voor verschoven. Deze nieuwe timing gaf de mogelijkheid om de tekst van het decreet van 30 april 2004 daar waar nodig aan te passen aan een aantal kritische bedenkingen én aan het gewijzigde budgettaire kader. Ook werd nagegaan of het principe van betoelaging van de adoptanten niet op een eenvoudigere manier zou kunnen worden uitgewerkt.

Omwille van de overzichtelijkheid van de tekst is gekozen voor het aanmaken van een nieuw ontwerp van decreet dat voortbouwt op het decreet van 30 april 2004. Dit ontwerp neemt inhoudelijk grote delen van het decreet over en voegt waar nodig wijzigingen toe. Formeel voorziet dit ontwerp dan ook de opheffing van het decreet van 30 april 2004.

Aangezien het decreet tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie al werd gestemd en verscheen in het staatsblad, ligt het accent van deze RIA op de voorgestelde wijzigingen aan dit decreet van 30 april 2004.

RIA

Doel

1. Een aparte regeling voor de binnenlandse en de interlandelijke adoptie

Binnenlandse adoptie heeft een aantal specifieke eigen kenmerken die een apart regelgevend kader verantwoorden. Bovendien voorziet ook de federale wet een andere procedure voor binnenlandse dan voor interlandelijke adoptie. Daarom wordt ervoor geopteerd binnenlandse adoptie buiten het toepassingsgebied van het huidig decreet te houden en deze apart te regelen.

2. Het maatschappelijk onderzoek dient een plaats te krijgen binnen het nieuwe decreet.

Krachtens artikel 346-2 Burgerlijk Wetboek en artikel 1231-29, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek wordt de geschiktheid van de kandidaat-adoptant beoordeeld door de jeugdrechtbank op grond van een door haar te bevelen maatschappelijk onderzoek. Tijdens dit maatschappelijk onderzoek worden de diensten die door de bevoegde gemeenschappen zijn aangewezen geraadpleegd. In het samenwerkingsakkoord dat in uitvoering van de federale adoptiewet tussen de federale overheid en de gemeenschappen wordt voorbereid, wordt voorzien dat het maatschappelijk onderzoek met het oog op het vaststellen van de geschiktheid van de adoptant gevoerd wordt door de door de gemeenschap aangeduide dienst. In het decreet van 30 april 2004 is er geen sprake van de diensten die dit onderzoek zullen uitvoeren. In voorliggend decreet dient een kader voor de erkenning en werking van die diensten te worden gecreëerd.

3. Vereenvoudiging van het systeem van tegemoetkoming in de kosten van adoptiebemiddeling

In het decreet van 30 april 2004 werd een systeem van financiële tegemoetkoming in de kosten van adoptie uitgewerkt. Het beheer ervan zou een zware bijkomende administratieve belasting voor de overheid betekenen. Voorliggend decreet vereenvoudigt dit systeem zonder aan het principe zelf van tegemoetkoming in de kosten, noch aan de hoogte ervan, te raken.

4. Benoemen van de Vlaamse Centrale Autoriteit in het decreet en het anders organiseren van de noodzakelijke overleg- en adviesfunctie

Gezien de decretale opdracht van Kind en Gezin en de aanwezige expertise op vlak van adoptie, wordt Kind en Gezin in het ontwerpdecreet aangeduid als Vlaamse Centrale Autoriteit.

Het decreet van 30 april 2004 voorziet ook in de oprichting van een Hoge Raad voor Adoptie die alle actoren op het gebied van adoptie samenbrengt en zal fungeren als advies- en overlegorgaan. Dit is echter moeilijk te verzoenen met het decreet op de strategische adviesraden dat stelt dat het samengaan van de advies- en overlegfunctie niet meer mogelijk is. Het overleg organiseren tussen alle betrokken partners uit het adoptiewerkveld wordt dan ook een expliciete taak van de Vlaamse Centrale Autoriteit. De advisering inzake adoptie wordt uitgewerkt conform de bepalingen van het decreet op de strategische adviesraden.

5. Vereenvoudiging structuren nazorg

Het decreet van 30 april 2004 voorziet in verschillende structuren inzake nazorg, met telkens de nodige budgettaire implicaties. Een eerste structuur is de oprichting van een Steunpunt Nazorg Adoptie. Dit steunpunt wordt behouden, omwille van zijn coördinerende opdracht inzake nazorg. In het decreet werd ook een expliciete rol toegewezen aan de Centra Geestelijke Gezondheidszorg voor het bieden van gespecialiseerde nazorg. In de convenanten met de Centra Geestelijke Gezondheidszorg zal de aandacht voor adoptie mee worden opgenomen. Verder was ook de mogelijkheid tot erkenning en subsidiëring van trefgroepen opgenomen. Dit dient echter gekaderd te

worden in een totaal beleid inzake trefgroepen, waarbij er niet voor één bepaalde doelgroep een afzonderlijk beleid kan worden gevoerd.

3 Opties

De federale wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie heeft voor een gewijzigd federaal kader gezorgd. Dit maakte het noodzakelijk dat de gemeenschappen zorgden voor een vertaling hiervan in een eigen adoptiedecreet. Inmiddels wordt ook de tekst van het samenwerkingsakkoord afgewerkt.

Het bestaande decreet moest minstens aangepast worden rekening houdend met dit gewijzigde federale kader en de bepalingen die in het samenwerkingsakkoord zullen worden opgenomen. Tevens werden een aantal nieuwe doelstellingen toegevoegd. Gezien het hier wijzigingen betreft van een decretale regeling, kunnen de beoogde wijzigingen en doelstellingen enkel bereikt worden door veranderingen voor te stellen aan het bestaande decreet. Omwille van de leesbaarheid van de tekst is gekozen voor het aanmaken van een nieuw ontwerp van decreet dat voortbouwt op het bestaande.

Onderstaand overlopen we *5 belangrijkste decreetwijzingen* (nieuw ontwerp van decreet) en zetten we deze af tegen het niet wijzigen van het bestaande decreet (nuloptie).

1. Het apart regelen van de binnenlandse en de interlandelijke adoptie

Optie 1 (nuloptie)

Voorbereiding bij de binnenlandse adoptie gebeurt door de voorbereidingscentra. Over de diensten die zullen instaan voor het maatschappelijk onderzoek wordt niets geregeld in het decreet. Binnenlandse diensten hebben geen specifieke taak inzake de begeleiding van ongewenst zwangeren.

Optie 2 (nieuw ontwerp van decreet)

De eigenheid, de integraliteit van het binnenlandse adoptieproces kan behouden worden door de binnenlandse adoptie buiten het toepassingsgebied van het nieuwe decreet te houden en er een aparte regeling voor uit te werken.

2. Het maatschappelijk onderzoek een plaats te geven in het nieuwe decreet

Optie 1 (nuloptie)

Het maatschappelijk onderzoek krijgt geen plaats in het decreet. De bevoegde diensten hiertoe moeten op een andere wijze, in een aparte wetgevende akte, worden aangeduid.

Optie 2 (nieuw ontwerp van decreet)

Er wordt een hoofdstuk opgenomen met betrekking tot het maatschappelijk onderzoek, zo kan ook in een uitvoeringsbesluit de procedure tot erkenning van de diensten voor maatschappelijk onderzoek worden geregeld.

3. De vereenvoudiging van het systeem van tegemoetkomingen in de kosten van adoptie

Optie 1 (nuloptie)

Bij de keuze voor een adoptiedienst betaalt de adoptant aan de Vlaamse Centrale Autoriteit een forfaitaire bijdrage rekening houdend met het belastbaar inkomen als bijdrage in de vaste kosten en de dossierkosten in België. Aan de adoptiedienst betaalt de adoptant de werkings- en

RIA

procedurekosten die gemaakt werden of zullen gemaakt worden in het herkomstland van het kind. De Vlaamse Centrale Autoriteit kent een inkomensgerelateerde toelage toe aan de adoptant als tussenkomst in de kosten van de procedure in het herkomstland van het kind en eventuele reis- en verblijfskosten van de adoptant

Optie 2 (nieuw ontwerp van decreet)

De adoptant betaalt aan de adoptiedienst éénmalig een forfaitaire bijdrage rekening houdend met het belastbaar inkomen en de gezinssamenstelling als bijdrage in de vaste kosten en de dossierkosten in binnen- en buitenland.

4. *Aanduiding van de Vlaamse Centrale Autoriteit in het decreet en het anders organiseren van de noodzakelijke advies- en overlegfunctie*

Optie 1 (nuloptie)

De Vlaamse Regering wijst de overheidsinstantie aan die fungeert als Vlaamse Centrale Autoriteit. Er wordt een Hoge Raad voor Adoptie opgericht die fungeert als advies- en overlegorgaan.

Optie 2 (nieuw ontwerp van decreet)

Kind en Gezin wordt in het decreet aangeduid als Vlaamse Centrale Autoriteit. Op deze manier wordt de aanwezige en noodzakelijke expertise gevaloriseerd. Het samengaan van de advies- en overlegfunctie is op grond van het decreet op de strategische adviesraden (18 juli 2003) niet meer mogelijk. Het organiseren van overleg binnen de adoptiewereld, wat een opdracht was van de Hoge Raad voor Adoptie, wordt een expliciete taak voor de Vlaamse Centrale Autoriteit. De adviesfunctie van de Hoge Raad wordt conform het decreet betreffende de strategische adviesraden uitgewerkt.

5. *Vereenvoudigen van de structuren voor nazorg*

Optie 1 (nuloptie)

De Vlaamse Regering richt een Steunpunt Nazorg Adoptie op dat fungeert als expertisecentrum en aanspreekpunt op het gebied van nazorg.. De Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg krijgen een supplementaire taak wat betreft gespecialiseerde hulp inzake adoptie. Er wordt een erkennings- en subsidiëringkader uitgewerkt voor trefgroepen van geadopteerden, adoptanten en/of afstandsouders.

Optie 2 (nieuw ontwerp van decreet)

Er wordt gekozen voor een Steunpunt Nazorg Adoptie, dat een coördinerende taak heeft met betrekking tot de nazorg. De extra taak voor de centra geestelijke gezondheidszorg wordt niet weerhouden. Deze wordt via de convenanten met de centra geregeld. Ook de subsidiëring van de trefgroepen adoptie wordt niet weerhouden. Dit wordt bekeken binnen een totaalbeleid inzake zelfhulpgroepen.

RIA

4 Effecten

Baten en kosten.

Bovenstaande voorgestelde wijzigingen kunnen effecten hebben voor de adoptiekinderen, de adoptanten, de afstandsouders, de adoptiediensten, de voorbereidingscentra, de diensten die zullen worden aangeduid voor het maatschappelijk onderzoek, de centra geestelijke gezondheidszorg, het Steunpunt Nazorg Adoptie, de trefgroepen en de overheid.

1. Apart regelen van de binnenlandse en de interlandelijke adoptie

Optie 1: nulpotie

Doelgroep	Effecten
Adoptieouders	▪ Eenvormige procedure zowel voor binnenlandse als buitenlandse adoptie ▪ Tussenkomst in de kosten van een binnenlandse adoptie
Binnenlandse adoptiediensten	▪ Minder mogelijk om rekening te houden met de specifieke eigen kenmerken van de binnenlandse adoptie ▪ Geen taken inzake voorbereiding en maatschappelijk onderzoek van de adoptanten of inzake begeleiding van ongewenst zwangeren ▪ Subsidiëring van de dienst
Voorbereidingscentra	▪ Bijkomend werkvolume doordat de voorbereiding van binnenlandse adoptanten ook dient te worden opgenomen, wat zal leiden tot meer voorbereidingssessies ▪ Specifiek luik binnen voorbereidingsprogramma voor binnenlandse adoptie dient opgemaakt te worden
Diensten voor maatschappelijk onderzoek	▪ Bijkomend werkvolume doordat ze ook voor binnenlandse adoptie de maatschappelijk onderzoeken zullen voeren
Overheid	▪ Groter budget voor subsidiëring voorbereidingscentra, diensten voor maatschappelijk onderzoek, binnenlandse adoptanten en de binnenlandse adoptiediensten

Optie 2: nieuw ontwerp van decreet

Doelgroep	Effecten
Adoptieouders	▪ Binnenlandse adopties vallen buiten het toepassingsgebied van het decreet. Concrete effecten kunnen pas ingeschat worden wanneer de aparte regeling voor binnenlandse adoptie bekend is.
Afstandsouders en adoptiekind	▪ In een aparte regeling kunnen de voorwaarden gecreëerd worden die een optimale begeleiding van de afstandsouder en het kind mogelijk maken, zodat maximale garanties kunnen worden ingebouwd dat de afstandsmoeder een goede keuze heeft kunnen maken en dat het kind terecht komt in een

RIA

	adoptiegezin dat voldoende voorbereid is
Binnenlandse adoptiediensten	▪ Binnenlandse adopties vallen buiten het toepassingsgebied van het decreet. ▪ integrale proces van de binnenlandse kan behouden blijven ▪ mogelijkheid om een aparte sterke decretale basis te creëren voor de specificiteit van binnenlandse adoptie opmerking: De concrete effecten, o.m. op het gebied van subsidiëring, kunnen pas ingeschat worden wanneer de aparte regeling voor binnenlandse adoptie uitgewerkt wordt.
Voorbereidingscentra	▪ Voorbereidingsprogramma wordt beperkt tot interlandelijke adoptie ▪ Minder werkvolume
Diensten voor maatschappelijk onderzoek	▪ Maatschappelijke onderzoeken worden beperkt tot binnenlandse adoptie ▪ Minder werkvolume
Overheid	▪ Minder kosten vanwege lager subsidiebudget

2. Maatschappelijk onderzoek geregeld binnen het decreet

Optie 1: nuloptie

Doelgroep	Effecten
Diensten voor maatschappelijk onderzoek	▪ Onduidelijkheid m.b.t. rechtsgrond voor werking en subsidiëring

Optie 2: nieuw ontwerp van decreet

Doelgroep	Effecten
Diensten voor maatschappelijk onderzoek	▪ Duidelijke rechtsgrond voor werking en subsidiëring
Overheid	▪ Duidelijk kader om de werking en subsidiëring verder uit te werken in een uitvoeringsbesluit

RIA

3. Vereenvoudiging systeem van tegemoetkoming in de kosten van adoptiebemiddeling

Optie 1: nuloptie

Doelgroep	Effecten
Adoptanten	▪ Tussenkomst van de overheid in de kosten van een adoptie ▪ Complex bijdragesysteem: adoptanten betalen zowel aan de Vlaamse Centrale Autoriteit als aan de adoptiedienst een bijdrage en ontvangen ook nog een toelage van de Vlaamse Centrale Autoriteit
Overheid	▪ Opzetten van een ingewikkeld boekhoudkundig systeem om de verschillende geldstromen te beheren met bijkomende werklast voor het beheer ervan

Optie 2: nieuw ontwerp van decreet

Doelgroep	Effecten
Adoptanten	▪ Tussenkomst van de overheid in de kosten van de adoptie ▪ Vereenvoudiging van de transacties die door de adoptant moeten gebeuren: ze betalen enkel nog aan de adoptiedienst.
Overheid	▪ Minder administratieve werklast ▪ Vereenvoudiging van het boekhoudkundig systeem

4. Aanduiding van de Vlaamse Centrale Autoriteit in het decreet en het anders organiseren van de noodzakelijke advies- en overlegfunctie

Optie 1: nuloptie

Doelgroep	Effecten
Adoptiediensten, voorbereidingscentra, diensten voor het maatschappelijk onderzoek, Steunpunt Nazorg Adoptie, trefgroepen	▪ Zij krijgen hun plaats binnen de Hoge Raad voor Adoptie en kunnen zo mee invloed uitoefenen op het beleid.
Overheid	▪ Het aanduiden van een andere Vlaamse Centrale Autoriteit dan Kind en Gezin betekent een grote investering in de overdracht van expertise en dossiers.

Optie 2: nieuw ontwerp van decreet

Doelgroep	Effecten
Adoptiediensten, voorbereidingscentra, diensten voor het maatschappelijk	▪ Het structurele overleg zal plaatsvinden binnen de vergaderingen georganiseerd door de Vlaamse Centrale Autoriteit

RIA

onderzoek, Steunpunt Nazorg Adoptie	▪ De formele adviesfunctie die voorzien was bij de Hoge Raad voor Adoptie vervalt. De adviesfunctie zal uitgebouwd worden conform de bepalingen van het decreet op de strategische adviesraden.
Overheid	▪ Bijkomende taak voor de Vlaamse Centrale Autoriteit ▪ Taak van de adoptieambtenaar als secretaris van de Hoge Raad voor Adoptie vervalt ▪ Expertise van Kind en Gezin, huidige Vlaamse Centrale Autoriteit inzake interlandelijke adoptie wordt gevaloriseerd

5. Vereenvoudigen van structuren inzake nazorg

Optie 1: nuloptie

Doelgroep	Effecten
Adoptieouders, adoptiekinderen en afstandsouders	▪ Sterk uitgebouwd aanbod van gespecialiseerde nazorg beschikbaar
Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg	▪ De bijkomende werklast door toekenning supplementaire taak inzake gespecialiseerde hulpverlening inzake adoptie, wat de aanwerving van bijkomend personeel zou kunnen noodzaken.
Trefgroepen	▪ Mogelijkheid tot erkenning en subsidiëring wat hun leefbaarheid verhoogt.
Overheid	▪ Sterke stijging van het budget voor de subsidiëring door het opzetten van verschillende nieuwe structuren inzake specifieke nazorg

Optie 2: nieuw ontwerp van decreet

Doelgroep	Effecten
Adoptieouders, adoptiekinderen en afstandsouders	▪ Beperkter aanbod van diensten die een rol zullen spelen binnen de gespecialiseerde nazorg
Centra voor geestelijke gezondheidszorg	▪ Geen decretaal bijkomende opdracht voor gespecialiseerde hulpverlening inzake adoptie
Trefgroepen	▪ Geen formeel apart erkennings- en subsidiëringskader waardoor de leefbaarheid onzekerder zou kunnen worden ▪ Mogelijks minder initiatieven terzake ▪ Krijgen een stem via het Steunpunt Nazorg Adoptie
Overheid	▪ Structuur inzake gespecialiseerde nazorg vereenvoudigt ▪ Budget voor gespecialiseerde nazorg blijft beter beheersbaar

RIA

Juridisch-technische effecten

Het decreet tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie was noodzakelijk om de Vlaamse adoptieregeling te laten aansluiten bij de federale wet tot hervorming van de adoptie. Hierdoor wordt de adoptiereglementering zowel op federaal als op Vlaams niveau in overeenstemming gebracht met het Haagse verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie.

De voorgestelde wijzigingen betreffen echter geen materies die geregeld worden in het Haagse verdrag. Ze zijn exclusieve Vlaamse bevoegdheid.

Andere effecten

In naleving van het decreet van 15 juli 1997 houdende de instelling van het kindeffectrapport en de toetsing van het regeringsbeleid aan de naleving van de rechten van het kind en het besluit van de Vlaamse Regering van 26 maart 2004 betreffende de instelling van het kindeffectrapport werd een kindeffectrapport opgesteld volgens de methodiek gevoegd als bijlage bij het ministerieel besluit van 11 juni 2004 houdende de vaststelling van de methodiek kindeffectrapportage. Het rapport wordt als bijlage toegevoegd.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

- **Uitwerking**:

  Via een ontwerp van decreet dat de tekst van het decreet van 30 april 2004 tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie vervangt. Het voorgestelde decreet voldoet aan de taalkundige, vormelijke en wetgevingstechnische vereisten (zie wetgevingstechnisch advies nr. 5089 van 4 april 2005 en het taaladvies van 1 april 2005).

- **Uitvoering:**

  Om tot uitvoering van de voorgestelde regeling te kunnen overgaan zullen verschillende bepalingen uit het decreet nog verder uitgewerkt worden in één of meerdere uitvoeringsbesluiten. De regeling zou op hetzelfde moment in werking moeten treden als de wet van 24 april 2004 tot hervorming van de adoptie. Hiervoor wordt de datum van 1 september 2005 vooropgesteld. Toezicht op de uitvoering hiervan zal gebeuren door de Vlaamse Centrale Autoriteit die hiervoor ook in het decreet wordt aangeduid.

- De verwachte budgettaire weerslag van de voorgestelde wijzigingen voor de Vlaamse overheid is positief: de vereenvoudiging van het toelagesysteem zal leiden tot een besparing van ondermeer de administratieve kosten. Verder vervallen een aantal kosten in het kader van nazorg, met name de gespecialiseerde nazorg door de Centra Geestelijke Gezondheidszorg en de subsidiëring van de trefgroepen. De werkingskost van de Hoge Raad voor Adoptie vervalt eveneens.

Het ontwerp van decreet heeft als implicatie voor de Vlaamse overheid, dat er binnen de Vlaamse Centrale Autoriteit een Vlaamse adoptieambtenaar zal benoemd worden. Aangezien deze ambtenaar zal functioneren binnen de Vlaamse overheidsinstelling Kind en Gezin, zal die binnen Kind en Gezin worden aangeworven. Budgettair wordt hiertoe gerekend dat Kind en Gezin middelen krijgt voor een Vlaamse adoptieambtenaar en bijkomend een personeelslid voor uitbreiding van het team van de Vlaamse adoptieambtenaar. Dit is verantwoord omwille van de uitbreiding van dossiers en omwille van bijkomende taken voor de Vlaamse Centrale Autoriteit. De aanwerving van een Vlaamse adoptieambtenaar is essentieel, gezien de verschillende taken die moeten worden opgenomen door de

Vlaamse Centrale Autoriteit en die in het decreet staan opgesomd. In het decreet staan bovendien ook expliciet taken opgesomd voor de Vlaamse adoptieambtenaar. Indien deze Vlaamse adoptieambtenaar niet wordt aangeworven, kunnen essentiële taken van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van interlandelijke adoptie, niet worden uitgevoerd. De Vlaamse adoptieambtenaar is als het ware de spilfiguur van het proces interlandelijke adoptie.

Aangezien het decreet van 30 april 2004 nog niet in werking is getreden, ontbreekt de nulmeting om een vergelijking te maken inzake de afname van de administratieve last. In vergelijking met het decreet van 30 april 2004 kan echter verondersteld worden dat ondermeer de volgende maatregelen zullen zorgen voor een effectieve afname van de administratieve last: de vereenvoudiging van het betoelagingsysteem en het niet weerhouden van de Hoge Raad voor Adoptie.

Er zijn geen gevolgen voor de lokale besturen op het vlak van personeel, werkingsuitgaven of investeringen.

6 Consultatie

Aan het ontwerpdecreet zijn volgende consultaties vooraf gegaan:

Vooreerst werd verder gewerkt met de verschillende parlementaire stukken, waaruit blijkt dat voor de tot standkoming van het decreet van 30 april 2004 verschillende experten werden geconsulteerd via de hoorzittingen. Er is ook een advies van het Kinderrechtencommissariaat; verschillende opmerkingen ervan werden weerhouden.

Wat het ontwerp van decreet betreft, werden voorafgaandelijk ook de verschillende actoren geconsulteerd, waaronder de huidige evaluatieteams en de binnenlandse adoptiediensten. Tevens werd de Vlaamse vereniging van adoptiegezinnen geconsulteerd. Deze consultaties waren belangrijk voor het uitwerken van het hoofdstuk over het maatschappelijk onderzoek, het beperken van het toepassingsgebied tot de buitenlandse adoptie en het uitwerken van de bepalingen rond nazorg.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

Het **decreet van 30 april 2004** heeft aanzienlijke gevolgen voor het overheidsbudget. De stijging van dit budget is het gevolg van de wijzigingen die voortvloeien uit de federale wet, maar ook van een aantal belangrijke Vlaamse beleidskeuzes. Wat de federale wet betreft is de stijging het gevolg van het feit dat voorbereiding en adoptiegeschiktheid voortaan grondvoorwaarden tot adoptie zijn. Concreet betekent dit dat de Vlaamse Gemeenschap een aanzienlijk grotere groep kandidaat-adoptanten zal moeten voorbereiden en ook dat het aantal gezinsonderzoeken in belangrijke mate zal stijgen.

Dit decreet lanceert ook een aantal nieuwe initiatieven met een belangrijke stijging van het budget tot gevolg. Er wordt een volledig nieuw systeem van bijdragebetaling en subsidiëring opgezet in het kader van de dienstverlening door de adoptiediensten. Ook voorziet het decreet in een structureel kader voor nazorg via de oprichting van een Steunpunt Nazorg Adoptie, de opdracht aan de Centra Geestelijke Gezondheidszorg voor het bieden van gespecialiseerde nazorg en de mogelijkheid tot erkenning en subsidiëring van trefgroepen.

De stijging tengevolge van de toename van het aantal kandidaat-adoptanten kan moeilijk vermeden worden. Deze budgettaire impact blijft behouden met dit ontwerp van decreet. Ook raakt dit ontwerp van decreet niet aan de keuze voor de professionalisering van de adoptiediensten via een uitbreiding van de subsidie en de keuze voor een grotere transparantie en voor democratisering van de adoptiekosten. Wel wordt er gekozen voor een vereenvoudiging van het systeem, die een besparing

RIA

van de administratieve overheidskost tot gevolg heeft. Verder wordt de budgettaire impact verminderd door een aantal extra kosten in het kader van nazorg te schrappen, met name de gespecialiseerde nazorg door de CGG's en de subsidiëring van de trefgroepen. Ook door het niet oprichten van de Hoge Raad voor Adoptie kunnen de kosten beperkt worden.

De budgetraming van het ontwerp van decreet in zijn geheel wordt hieronder weergegeven. Het betreft hier enkel een ruwe schatting van de budgettaire impact, gelet op het feit dat op vandaag nog geen gegevens bekend zijn over het te verwachten aantal kandidaat-adoptanten. Door het feit dat nu ook kandidaat-adoptanten die kiezen voor zelfstandige adoptie, verplicht worden de voorbereiding te volgen en een maatschappelijk onderzoek moeten laten doen, zullen meer dossiers terecht komen bij de voorbereidingscentra en de diensten voor maatschappelijk onderzoek. Verder zijn er geen gegevens bekend over de inkomens van de kandidaat-adoptanten, zodat geen juiste inschatting kan gemaakt worden van de bijdrage die door de overheid zal moeten worden bijgepast voor de dossierkosten. Om hier meer duidelijkheid over te krijgen zal gepoogd worden gedurende een bepaalde termijn via de adoptiediensten gegevens te verzamelen zodat een meer verfijnde budgetinschatting kan gemaakt worden.

Uitgangspunten waarop de raming gebaseerd is:

- Verwachte stijging van het aantal kandidaat-adoptanten voor interlandelijke adoptie van de huidige 200 tot 500;
- 250 kandidaat-adoptanten kiezen voor bemiddeling via een dienst, waarbij de overheid zal tussenkomen in de dossierkosten, naargelang het inkomen van de kandidaat-adoptanten;
- gemiddelde dossierkost voor de overheid is 2.010 euro gebaseerd op de actuele situatie wat betreft de dossierkosten in het herkomstland en de spreiding van de adoptanten over de verschillende herkomstlanden;
- De forfaitaire werkingssubsidie per adoptiedienst (4) wordt geraamd op 73.229 euro;
- Bijkomende personeelsinvestering voor de samenstelling van de Vlaamse Centrale Autoriteit: gebaseerd op huidige teamsamenstelling van de huidige Vlaamse Centrale Autoriteit uit te breiden met 1 adoptieambtenaar en met 1 maatschappelijk assistent (te verantwoorden door de stijging van het aantal te behandelen dossiers)

Subsidie voorbereidingscentra:	405.000 euro
Subsidie diensten voor maatschappelijk onderzoek interlandelijke adoptie:	875.000 euro
Subsidie adoptiediensten en bijdragestelsel:	795.443 euro
Subsidie Steunpunt Nazorg Adoptie:	200.000 euro
Werkingskost Vlaamse Centrale Autoriteit:	315.000 euro
Totaal	2.590.443 euro

Dit betekent een stijging van het budget met ruim 1.000.000 euro ten opzichte van het huidige budget dat voor adoptie is opgenomen in de dotatie van Kind en Gezin. Deze budgetverhoging zou gefaseerd kunnen doorgevoerd worden, waarbij in een eerste fase subsidiëring van de voorbereidingscentra, de diensten voor maatschappelijk onderzoek en de adoptiediensten worden gesubsidieerd en ook de Vlaamse Centrale Autoriteit werkingskosten toegekend krijgt. Pas in een latere fase zou de overheid

ook tussenkomen in de dossierkosten van de kandidaat-adoptanten en subsidies uitreiken aan het Steunpunt Nazorg Adoptie.

De eerste fase zou ingaan vanaf 2006 en de twee fase vanaf 2007. Tijdens de eerste fase worden de kosten dan geraamd op ongeveer 1.890.443 Euro. (2.590.443 – ongeveer 500.000 Euro voor de tussenkomsten in de dossierkosten en – 200.000 Euro voor het Steunpunt Nazorg).

8 Samenvatting

Een evaluatie van het decreet van 30 april 2004 tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie heeft geleid tot een nieuw ontwerp van decreet dat voortbouwt op bovenvermeld decreet en hieruit ook grote delen overneemt maar tevens een oplossing geeft aan een aantal knelpunten.. De belangrijkste verschilpunten met het decreet van 30 april 2004 zijn:

- De binnenlandse adoptie wordt uit het toepassingsgebied van het decreet gehaald. Het is aangewezen een aparte regeling uit te werken voor de binnenlandse adoptie gezien haar specificiteit. Dit kan voorlopig gebeuren in een nieuw uitvoeringsbesluit bij het decreet van 3 mei 1989 houdende de erkenning van adoptiediensten in afwachting van een nieuw decreet voor binnenlandse adoptie.
- Het maatschappelijk onderzoek krijgt een plaats binnen het decreet. Gezien de taak die de gemeenschappen in de federale adoptiewet, evenals in de voorbereidende tekst van het samenwerkingsakkoord toebedeeld krijgen bij het maatschappelijk onderzoek is het noodzakelijk hiervoor een werkingskader te voorzien in het Vlaamse adoptiedecreet.
- Het systeem van tegemoetkomingen in de kosten van adoptie wordt vereenvoudigd. Het bestaande systeem is omslachtig, de adoptant betaalt eerst een deel aan de overheid en krijgt achteraf een toelage van de overheid. Daarnaast betaalt hij ook nog een deel aan de adoptiedienst. Dit systeem zou bovendien een zware bijkomende administratieve belasting betekenen voor de overheid als boekhouder van dit toelagesysteem. De nieuwe regeling zal hetzelfde doel bereiken, d.w.z. een tussenkomst van de overheid in de kosten van een adoptie maar op een eenvoudige manier: de adoptant betaalt nog slechts éénmaal, namelijk aan de adoptiedienst en dit in verhouding tot zijn inkomen.
- De organisatorische structuren inzake adoptie worden vereenvoudigd. Kind en Gezin, de huidige Vlaamse Centrale Autoriteit, wordt aangeduid als Vlaamse Centrale Autoriteit en de Hoge Raad voor Adoptie wordt niet opgericht. De Hoge Raad voor Adoptie was bedoeld als een advies- en overlegorgaan waarin alle betrokkenen van het adoptiewerkveld vertegenwoordigd waren. In het kader van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid werd intussen het decreet op de strategische adviesraden goedgekeurd. Het samengaan van de advies- en overlegfunctie is op grond van dit decreet niet meer mogelijk. Structureel overleg binnen de sector wordt door dit voorontwerp gegarandeerd via een expliciete opdracht aan de Vlaamse Centrale Autoriteit
- Vereenvoudiging van de structuren van de nazorg, mits erkenning van een coördinerend steunpunt inzake adoptie.

RIA

9 Contactinformatie

Katrien Verhegge

Raadgever Kabinet van de Vlaamse minister van Welzijn,

Volksgezondheid en Gezin

02 552 64 33

katrien.verhegge@vlaanderen.be

Christine Faure
Stafmedewerker kinderrechten en adoptie – Kind en Gezin
02 533 14 53
christine.faure@kindengezin.be

Frank Wouters
Juridische dienst – Kind en Gezin
02 533 14 54
frank.wouters@kindengezin.be